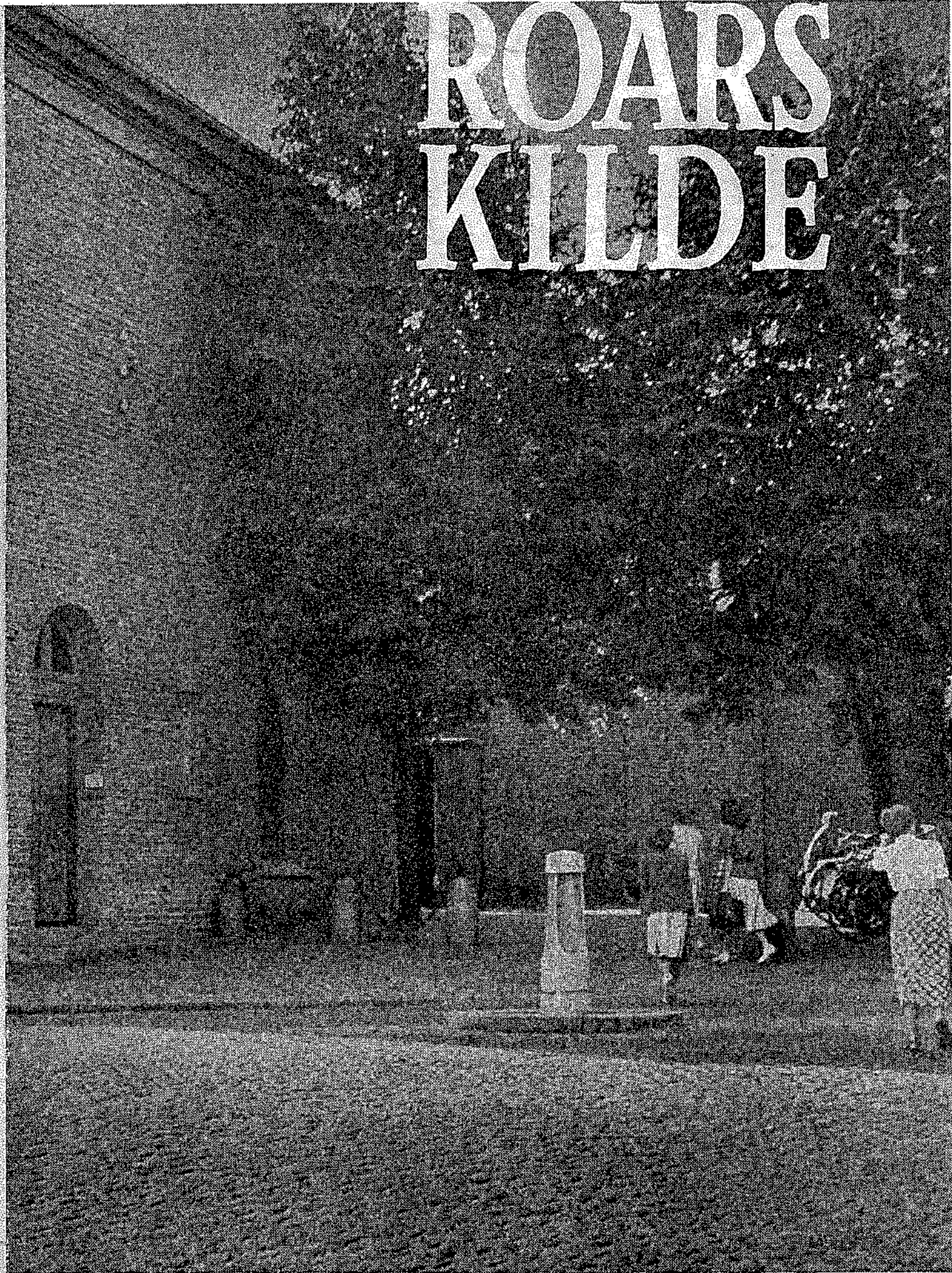

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

NR. 32

*

OKTOBER

*

1950

H. Jespersen

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

NR. 32

*

OKTOBER

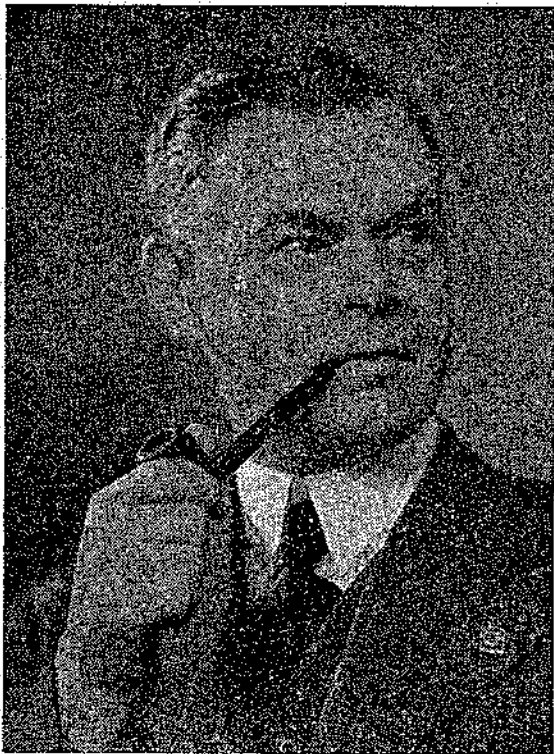
*

1950

Da begrebet pædagogik var nyt

En 40-års jubilar ser tilbage

En af årets 40 års jubilarer, chefen for hjemmeværnet, oberst Johnstad-Møller, fortæller om skolen og kammeratskabet på hans tid.

Erik Johnstad-Møller

Efter en meget venlig opfordring fra redaktøren skal jeg forsøge at fortælle lidt om Roskilde Latinskole fra 1905—1910, sådan som vi, der ikke blev studenter, opfattede den dengang, og for mit vedkommende er totalindtrykket af skolen fra den tid ikke undergået nogen større forandring, selv om jeg nok kan bedømme den med lidt større velvilje og forståelse.

Så vidt jeg husker, havde skolen i 1905 kun godt 100 elever, og deraf var vel højst 10 piger. Skolen havde et udpræget maskulint præg, som dog allerede i 1910 var ændret betydeligt under påvirkning af det stærkt voksende antal kvindelige elever.

Der var et betydeligt skel imellem 3 slags elever:

De »indfødte«, d.v.s. Roskilde bys borgeres børn, de »rejsende«, som kom til skole pr. jernbane, og de »udenbys«, som i anledning af skolegangen boede i Roskilde hos familie eller i pension.

De tre grupper var vel nogenlunde lige talrige, men meget forskellige; de »indfødte« var præget af at bo i pæne, borgerlige hjem under forældres

kærlige pleje og tilsyn; de virkede ofte lidt umodne, lidt ferske, måske lidt for artige. De »rejsende« var en broget skare, som trods aldersforskel mest var opdelt i grupper efter banestrækninger og stationer. De »udenbys« var vel nok de mest modne alene af den grund, at de til en vis grad måtte stå på egne ben, men blandt dem var også mange, som var en del ældre end gennemsnittet i klasserne.

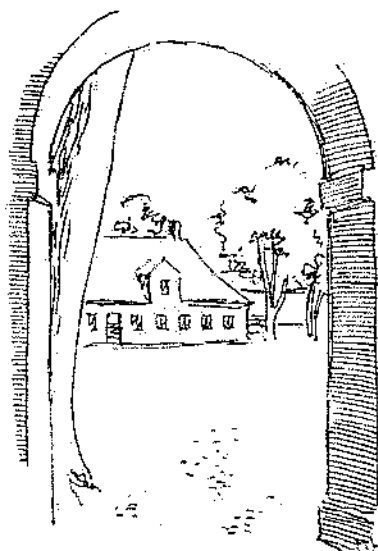
Der var naturligvis mange tilfælde af både særdeles godt og af dårligt kammeratskab; men som helhed er det mit indtryk, at kammeratskab som et livsgode og som et krav til den enkelte ikke indtog den plads, som det burde; skolens ledelse og lærere savnede sans for dette; kammeratskabet hvilede alene på fælles kår og fælles fjende, nemlig lærerne.

Lærernes gennemsnitsalder var en del højere end ønskelig, og de fleste af de ældre var særprægede personligheder eller direkte særlinge. Vi befandt os i en brydningstid, hvor nye og mere frie skoletanker var på vej; også begrebet pædagogik var ved at gøre sig gældende, dog uden større held; de fleste lærere tvivlede på disse tankers bærekraft, og de havde alt for let ved at falde tilbage på de gode gamle og prøvede metoder, hvoraf lussinger var en stor bestanddel. Enkelte lærere var fødte pædagoger; de virkede alene ved deres personlighed og behøvede ikke andre midler; det er næppe i hvert århundrede, at én skole samtidig får lov at rumme personligheder som rektor Hauch og overlærer C. C. Christensen. For mig står overlærer C. C. Christensen som idealet af en pædagog; vi holdt af hans fag, og vi holdt af ham, og vi følte, at han også holdt af os; når han en sjælden gang blev vred, var vi mere ulykkelige end bange, thi hans vrede virkede som retfærdig harme, selv om den kunne ytre sig som helt ubændig hidsighed. Rektor Hauch var utvivlsomt en meget slet skoleleder, men det må have været en rig oplevelse at have haft ham som lærer; det har jeg aldrig haft, men en eneste gang påtog han sig at underholde vor klasse i en lærers fravær; i den ene time for 43 år siden påtvang han mig trettenårige dreng et syn på verdenshistorien, som jeg ikke siden har kunnet frigøre mig for. Hvis jeg kunne opleve den time igen, gav jeg gerne afkald på at gå i det kongelige teater i 5 år; i sin lange, flagrende frakke og med de frynsede bukser i stadig konflikt med bagkapperne på de udtrådte fjedersko fo'r han rundt i klasseværelset snart som sejrende hærfører, snart som en engelsk bulldog, han skred over gulvet »som en kvinde fuld af værdighed«, han bjæffede som en foxterrier, med hvem han sammenlignede franskmanden; også en engelsk gentleman blev nøje beskrevet og demonstreret. Lord Nelson hørte vi om som alle tiders største admiral; det tvivlede ingen af os om, men rektor kastede selv tvivlen i vore hjerter ved at sige, at der måske var een admiral, som var på højde med ham; kunne nogen sige hvem? Efter en lang pause i åndeløs spænding formastede en dreng sig til at byde på Christian IV. Virkningen var frygtelig; rektor sprang op i luften og blev efter springet stående i stærkt bøjede

knæ og stirrede vildt frem for sig; så fnøs han, som jeg aldrig før eller siden har hørt hverken mennesker eller dyr fnøse; »Christian IV,« råbte han med så dyb foragt, at denne brave konges minde aldrig siden har forvundet det i vor erindring. Lad mig her slutte beskrivelsen af denne interessante time med at oplyse, at Nelsons mulige konkurrent efter rektors mening var admiral Togo fra 1904—05.

Med tak til redaktøren, fordi jeg fik lov til at grave disse minder frem og endnu mere, fordi bladet på så god en måde holder os underrettet om vor gamle skole, vore gamle lærere og vore gamle kammerater, udtaler jeg håbet om et vellykket jubilæumsstævne i 1950.

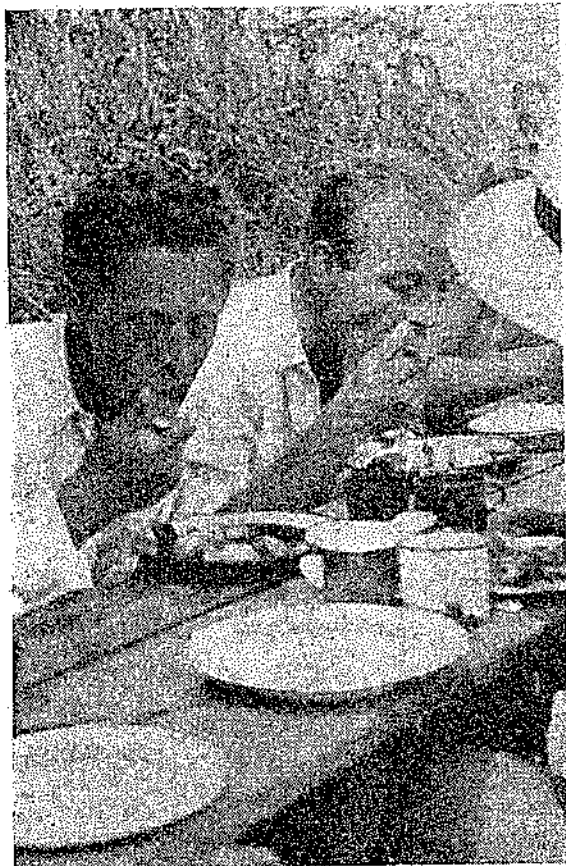
Johnstad-Møller.

Læreren har for en gangs skyld ordet

Elever elsker at gøre læreren til grin, det omvendte sætter de absolut ikke pris på, siger adjunkt Whitta Jørgensen i denne artikel

I Roars Kilde læser man hvert år gamle elevers betragtninger over deres lærere. Sådanne skildringer støder man ofte på i litteraturen. Lærerstanden har offentlighedens blik rettet på sig, og en hvilken som helst lærer, der adskiller sig en smule fra gennemsnittet, kan være

Kjær og Whitta Jørgensen dyrker lejrtilv i Gislinge med et hold elever. Her fortæller de lejrmiddagen, medlisterpølse.

nogenlunde sikker på at komme til at optræde i et eller andet stykke memoirelitteratur. Det skulle da være mærkeligt, om der ikke blandt hans gamle elever fandtes et par stykker, der udgav deres erindringer. I levnedsskildringer indtager skoletiden altid en anselig plads. Skoletiden præger jo de unge mennesker resten af livet; meninger og følelser, sympatier og antipatier fra den tid er forbavsende livskraftige. Særlig tror jeg, antipatierne holder sig. Der kendes mange eksempler på fredelige mennesker, der op gennem årene bevarer et usvækket had til en lærer, af hvem de har følt sig dårligt behandlet i skolen. En enkelt lærer er i stand til at ødelægge skoletiden for en elev; det opfordrer jo til at huske, at det er ikke nok, arbejdet gøres, eleverne skal også være glade for deres arbejde ligesom de fleste af os andre.

Læreren arbejde er imidlertid ikke let, og den store gruppe af medborgere, der misunder os vor ferie, kritiserer resultatet af vore bestræbelser og finder vor beskedne løn fuldt tilstrækkelig, skulle tænke over, hvor meget besvær, opdragelse og oplæring af deres egen lille børneflokk kan give dem.

Opfordret af redaktøren til som lærer at skrive om eleverne griber man da ivrigt kugle-

pennen. Det er en idé at se problemerne fra den anden side.

Fliden beskednen, men tilstrækkelig

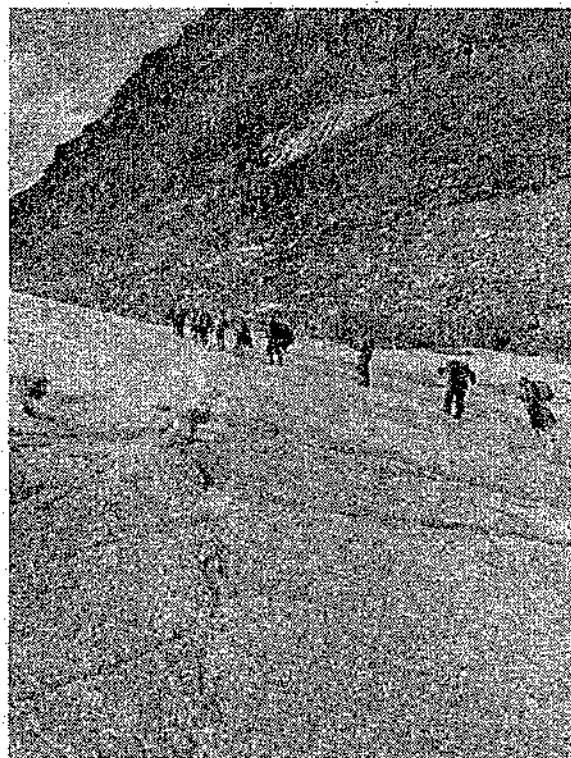
Ved Roskilde Katedralskole er lærerne nu heldigt stillede. Eleverne er næsten altid pæne og flinke mennesker, som man er glad ved at have med at gøre. Mange af dem er ligefrem høflige. Intelligensen ligger gennemgående et pænt stykke over den gennemsnitlige, hvilket også er nødvendigt på en gymnasieskole. Fliden er i reglen såre beskednen, men som oftest tilstrækkelig. De fleste lærere og elever er glade ved at komme på skolen, hvilket viser, at forholdet mellem parterne er godt.

Ligesom elever, når de er sammen, drøfter deres lærere, således hyppigt omvendt. Når man på lærernes frokoststue ikke diskuterer lærde og subtile emner, som unddrager sig lægmandens forståelse (tipning, folketingsvalg, bysladder), så snakker man elever. Werner

og Jensen husker de gamle flere generationer bagud i tiden og kan altid drage interessante paralleller. Lærerinderne er i reglen bedst orienteret i nuværende elevers forhold.

Det er klart, at lærerne interesserer sig for deres elever. Mange følger dem lige fra 1'ste mellem, til de er blevet gift og har fået børn. Det glæder en lærer at høre fra tidligere elever eller modtage besøg af dem. Det er også en fornøjelse at komme i Roskildenser-Samfundet, hvor man kan hilse på så mange af dem. Mig personlig har det dog ofte ærgret, at der sjældent er lejlighed til at nå raden rundt, og at der ikke er tid og kræfter til at drikke alle de øller, som gamle elever vil spendere.

Men det er selvfølgelig nuværende elever, læreren skal beskæftige sig med. Dem har man jo at gøre med i skoletimerne, og mange synes, det kan være rigeligt. Det er naturligvis rimeligt, at læreren, der træt vakler hjem efter skoletid eller nyder sin ferie, skal have lov at slippe for elevernes ganske vist fornøjelige, men også anstrengende selskab. Alligevel er der flere lærere, der beskæftiger sig med eleverne uden for skoletiden. Der er hyppigt sportsarrangementer om eftermiddagen (fri idræt, håndbold), lærere fra skolen er med i oprettelse og vedligeholdelse af forskellige klubber såsom fotoklub, skakklub og bordtennisklub. I week-end'er og ferier tager lærere på rejser og lejrture med deres elever. Alt dette er vederlagsfrit og gøres af idealisme eller måske navnlig fordi det morer læreren. Når man tager på rejse med sine elever, er det rimeligt, at man selv får glæde af turen, og man skal være fri for at optræde som pædagog. Dette plejer da også at være tilfældet.

3. g. var i sommer med Whitta Jørgensen og Johannsen i Jotunheimen. Her ses ekspeditionen på vej over en af Norges støtste isbræer. Både elever og lærere er i snør, idet alle er bundtet sammen med et tov.

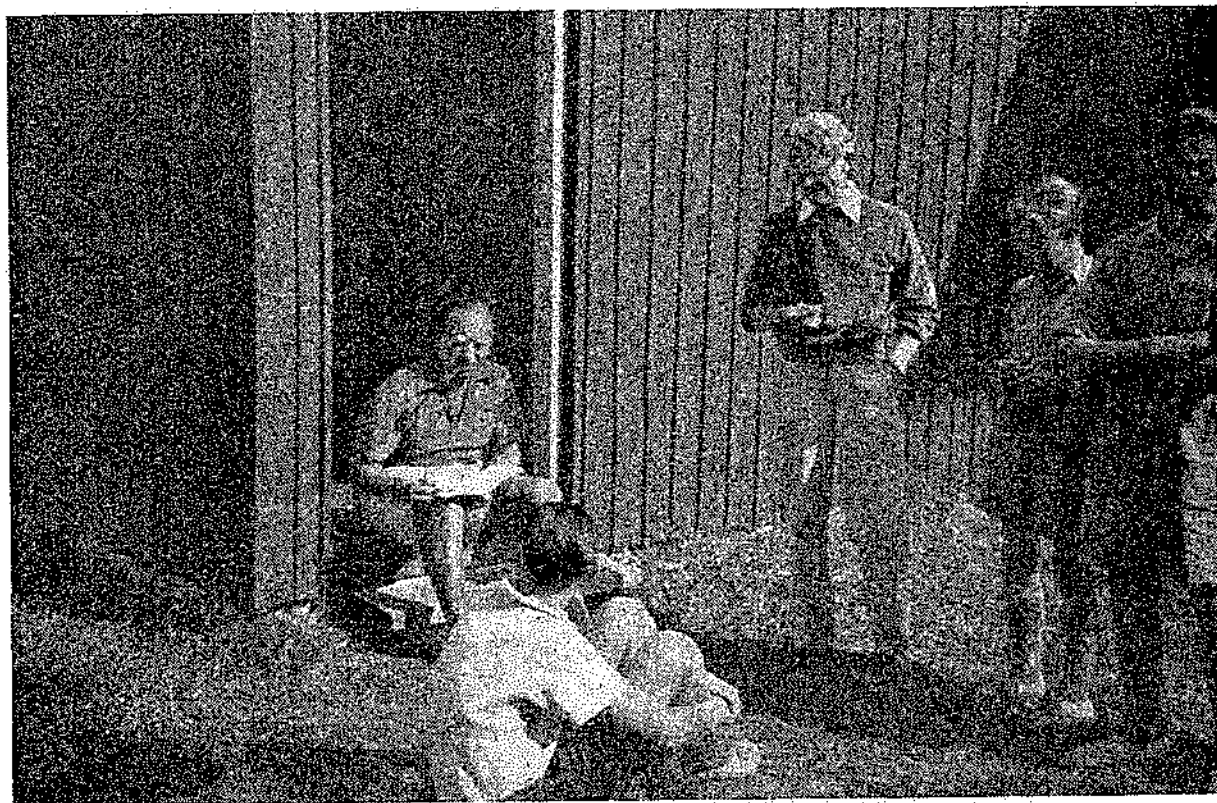
Når det ikke går så stiligt til

Under krigen lå vi om sommeren i teltlejr. Christiansen dirigerede udgravninger af jættestuer og køkkenmøddinger; det var uhyre interessant, og lejrlivet var altid hyggeligt. I 1946 lå en II g i teltlejr ved Tranekær på Langeland; de blev så glade for stedet og for lejrlivet, at de har været der hver sommer siden. Nu efter krigen går der hvert år en eller flere rejser til udlandet. Foreløbig har det kun været til Norge og Sverige, men til næste år inddrages Østrig i rejseområdet, og England og Skotland står også for tur.

På sådanne ture er omgangsformen altid kammeratlig, titlerne lægges bort. Johannsen tiltales Jofar, og Christiansen kaldes onkel Niels. Lidt anderledes er det jo i timerne; her må det gå mere stiligt til. I timerne har både elever og lærere en vis form, der ikke altid lader hele personligheden træde frem. Bl. a. derfor er lejrture, rejser o. lign. af stor værdi. Man lærer hinanden at kende på en ny måde. Werner afslører sig som en glimrende visesanger, Johannsen viser, han kan sove på et stengulv og køre de fleste trætte på cykle, Christiansen afslører sig som en fornøjelig kortkunstner, og jeg afslører, at jeg snørket. Også mange elever viser værdifulde egenskaber, som ikke kommer til udfoldelse i skoletiden. (Her må snorken dog undtages.)

Som allerede nævnt er samtidens øjne — specielt elevernes — rettet skarpt og kritisk mod lærerne. Alle særheder bliver for elevernes blik forstørret op, og en lærer uden afvigelse fra det almindelige vil vel blive betragtet som en kedelig fyr. Ansigtssfarve, skæg-vækst, tyndhårethed, legemsomfang, talemåder, optræden m. m. bliver kommenteret med groteske overdrivelser. Det kommer frem i lærerøgenavnene, og man kan konstatere det, hvis man får lov at overvære oplæsningen af Pallas til et Hroarsold.

Hvis eleverne kan gribe læreren i en fortalelse eller en fejltagelse — og det kan de tit —

Johannsen og Sørensen drøfter opgaver med 2. g'ere på lejrskolen i Vig 1. september i år.

så er de henrykte. Det er en sport for dem. I fysiktimerne er det elevernes største fryd, om et forsøg mislykkes for læreren; ja for at nå dette attråværdige mål kan de gå så vidt som at bytte om på ledningerne i en forsøgsopstilling. Når noget går galt for læreren, har han — så vidt jeg ved — ikke anden udvej end at deltage i den almindelige munterhed. Et forsøg på at opretholde værdigheden vil i reglen mislykkes.

Gik de romerske soldater i takt?

Læreren skal også passe på ikke at komme til at løbe med limpinden. Eleverne i en IG spurgte en gang deres historielærer, om de romerske soldater gik i takt. Læreren vidste det ikke; derved skulle han have ladet det blive, for eleverne var naturligvis fuldkommen ligeglade. Han gjorde imidlertid store studier på det kongelige bibliotek, og flere timer spildtes med at drøfte sagen. Et trick, der undertiden anvendes overfor dansklærere, går ud på at præsentere navnet på en opdigtet forfatter. Hvis så læreren mener, at han nok har hørt lidt om manden, er situationen ikke så gunstig.

Elever elsker i det hele taget at gøre læreren til grin; det omvendte sætter de derimod absolut ikke pris på. En lærer kan opnå succes på at sige vittigheder om sine elever, men

successen er sjældent varig. Også på andre punkter venter elever mere af deres lærere, end de selv vil yde. De forlanger først og fremmest den pinligste og nøjagtigste ligelighed og retfærdighed. Der må ikke gøres forskel. (Det er ikke let at undgå, for på eleverne er der stor forskel.) Men selv optræder de vidt forskelligt overfor forskellige lærere. De kan næsten skifte personlighed fra time til time. Endvidere betragter de det som en sport at snyde læreren for et arbejde. At det omvendte som regel er utænkeligt, betragter de som en selvfølge — hvad det jo også er.

Overfor hinanden er eleverne uhyre loyale undtagen lige i begyndelsen af 1'ste mellem, hvor kammeratskabet endnu ikke er etableret. Sladren til læreren er ellers heldigvis en utænkelighed. Vil man have at vide, hvem der har gjort en skurkestreg i en klasse, kan man bare spørge klassen; den skyldige vil i reglen straks melde sig. Ellers kunne man jo spørge eleverne efter tur — men det må vist i høj grad betragtes som en usportslig fremgangsmåde.

Skoleelever er måske i endnu højere grad end os andre af naturen dovne og letsindige, de vil gerne pjække engang imellem, snyde og narre læreren, se ham på glatis og gøre ham til grin. Alligevel hører de nok til den bedste del af menneskeheden, og det er næsten altid en fornøjelse at have med dem at gøre. Forsøger læreren at være reel og rimelig, så gør eleverne ofte det samme, og læreren slipper i hvert fald for øjentjeneri og forstillelse. Undertiden bringes en lærer på mismodets rand — især vel i de første år ved en skole — men bevarer han sin sindsligevægt og eventuelle sans for humor, kan han have det dejligt — i hvert fald på Roskilde Kafedralskole.

Knud Whitta Jørgensen.

Oberstløjtnant Bang fyldte 80 den 15. juni

Hjertets Reenhed er at ville eet.
Kierkegaard.

Kan I huske de underligt stille år i begyndelsen af 30'erne, da hele den såkaldt civiliserede verden var faldet hen i en skøn tornerosesøvn i Folkeforbundets drømmeslot med pagternes torneløse tjørnektrat voxende mod himlen udenomkring? Kan I huske, hvor uvirkeligt det var at høre om eller læse Well's »Krigen, der kommer«, eller Robert Hugh Benson's gamle bog »Verdens Herre«?

Det nationale var ved at blive lidt småtskårent, det trængtes hårdt af et større og rigere fællesskab, det internationale, hvis idé i sandhed heller ikke er at foragte. Mennesker, som talte meget om grænsekampen, og som forudså et opgør, som de ville være rede til, blev ikke sjældent opfattet som krigsgale.

Disse monomane mennesker blev ved at tale om kampen for bevarelsen af de nationale værdier, om linien i vort lands historie, ikke blot den sociale, men også i krigshistorien, og frem for alt om de store historiske personer og deres indsats.

En af disse var en sanglærer ved den sorte skole i Roskilde (med al dens drengesvidenskabelighed, som Grundtvig engang har sagt). Denne sanglærer havde rigtignok også en ejendommelig uddannelse, han var oberstløjtnant, men han kunde synge og harmonisere og var dybt musikalsk, men det skal indrømmes, at Apollon Musagetes undertiden følte sig noget trængt tilbage af den flotte Ares i den elegante oberstløjtnants skikkelse i spidsen for et fremstormende brummer- og blandet kor. Hørt med nutidens øren, under indtryk af radiomusiktimer, overdådige pladedemonstrationer og Bach-foreningens lykkelige apoteose, ville vore sangtimer sikkert virke enkle og usammensatte som en lille monodisk sang mod en dobbeltfuga. Det skal med et suk indrømmes, at der var for lidt af musikkens historie i sangundervisningen dengang, men hvad vi manglede i musikkens historie, det fik vi i fuldt mål godtgjort i Danmarks historie. Sangundervisningen blev en slags historisk anskuelsesundervisning, hvor historiens store trådte os forunderligt levende i møde gennem beretningerne om Rytterstuens have med alle baytastenene. En gang imellem hørtes en overbærende harcelleren over denne overspændte snak om helte med livet som indsats ... men 16 år efter indmuredes en navneplade i skolens mur...

Det at ville eet, vil ofte af uforstående blive opfattet som ensidighed og stædighed, men disse egenskaber bliver altid respekteret, når de er uden bagtanker, og når hjertets renhed er hævet over enhver tvivl, og denne hjertets renhed har jeg aldrig mærket stærkere end hos oberstløjtnant Bang.

Vi er mange i Roskildenser-Samfundet og blandt gamle disciple iøvrigt, som i anledning af mærkedagen gerne vil takke for kvikke og festlige timer i solennitetssalen og for hjertevarm belæring om nødvendigheden af mange dybe undertoner i den monodiske sang, hvis den skal klinge som hin maj-aften, da kirsebærtræerne blomstrede! Vi takker ham, fordi han i det skønne lyse rum med udsigt til fjordens blånende himmelspejl og katedralens himmelstræbende linier formåede at holde højskole midt i en højere skole. Vi ønsker ham sundhed og mange, mange lykkelige dage i Rytterstuen mellem hovedhjørnesteinene — der hører han hjemme, hans virke blandt os er selv blevet en hovedhjørnestein.

Oluf Poulsen.

Skoledage i Roskilde for hundrede år siden

I selskab med Madvig, J. L. Holstein-Ledreborg, Frederik d. 7. og mange andre i en discipels beskrivelse af halvtredsernes og tresernes Roskilde.

Et af Roskildenser-Samfundets medlemmer, arkitekt Niels Borch, har i sine gemmer fundet en beretning om livet på Roskilde Katedralskole for næsten hundrede år siden. Den er skrevet af hans bedstefar, pastor Frederik Adolph Nielsen i Mesinge, og den er ikke blot interessant ved sin gennemgang af skolens forhold i en fjern tid, men også på grund af udformningen, der vidner om en opvakt drengs iagttagelsesevne og præstens utrolige skrivefærdighed. I dette uddrag får man ikke alene en række humoristiske glimt af skolelivet, men også et indblik i den tids historiske begivenheder. Man møder personer, hvis navne kendes endnu, og man oplever det gamle Roskilde i al sin hygge — set med skoledisciplens øjne i midten af forrige århundrede.

Frederik Adolph Nielsen var søn af professor, stiftprovst F. Nielsen. Han blev født i Lyngby ved Grenå den 16. marts 1845 og var elev i Roskilde Katedralskole fra 1855 til 1864. Han blev gift med Helga Judithe Nielsen, f. Berg, og var en overgang kateket i Maribo, derefter sogneprest i Holmslands Klit, Lemvig-Nørlem og tilsidst i Mesinge ved Kerteminde. Da han i 1918 tog sin afsked i Mesinge, var det hans mening at flytte til Roskilde og tilbringe sit otium der, for her levede endnu to af hans studenterkammerater, skoleinspektør Richard Poulsen, på Villavej, og dr. Schiøtz i Bondetinget. Der blev lejet en lejlighed i Ringstedgade, og alt var parat til flytningen, da han pludselig blev alvorligt syg og døde i Mesinge den 24. april 1918. Kun hans enke nåede frem til Roskilde, hvor hun boede, indtil hun i 1933 døde på Duebrødre Stiftelse. Hun ligger begravet på gamle Vor Frue Kirkegård.

Nedenstående skildring er uddrag af en levnedsbeskrivelse, som pastor Nielsen indsendte til ordenshistoriografen i 1901 i anledning af sin udnævnelse til Ridder af Dannebrog.

Når jeg nu skal til at male et billede af min skolegang i Roskilde fra august 1855 til juli 1864, da kan jeg forud sige, at der vil ikke blive brug for mange lyse farver, thi skolen var i disse år i en stærk nedgangsperiode, ikke hvad elevtallet angår, men hvad lærerpersonalets dygtighed og undervisningen angår, hvad også den katastrofe viser, som indtraf i foråret 1863, og som vil blive meddelt på sit sted. Jeg forudskikker den bemærkning, at jeg beflitter mig på at undgå enhver overdriivelse og at forholdene, imens de varede, ikke forekom mig nær så mørke, som de senere har gjort, hvad jo er ret naturligt, thi barndommens og ungdommens lethed kan jo på en vis måde bære over meget, og derfor sagde jeg heller aldrig til min fader om, hvordan det stod til.

Da en svoger til min fader F. E. Hundrup netop var overlærer ved Roskilde Skole, blev det besluttet, at jeg skulle indsættes i den og anbringes i huset hos nævnte onkel og tante sammen med en 2 år ældre broder mod god betaling; men dette, at vi blev to anbragte der på een gang medførte den for mig uheldige omstændighed, at da min broder ved optagelsen fandtes skikket til 2. Klasse blev også jeg antaget at kunne følge med i denne, da vi i det væsentlige hidtil havde fulgtes ad. Men to år gør meget i henseende til modenhed i den alder. Dertil kom at min broder og jeg fik intet værelse; vi fik et mørkt rum, der kun havde et halvt vindue op til et loft, hvor der stod et nat-skrin af meget primitiv beskaffenhed, at sove i, men måtte forresten læse vore lektier, hvor vi kun kunne komme til, hvilket medførte, at de blev meget dårligt læste. Året efter kom en af mine fætre også i huset hos Hundrups, året efter atter en, og vi var således 4 til foreløbig at sysselsætte hinanden, og da der ikke var egentlig tilsyn med os, gik

sysselsættelsen ud på alt andet end læsning. Senere kom flere til. Da en adjunkt ved skolen Lassen døde og enken sad tilbage i meget små kår, tog *Hundrups* den ældste søn i huset og havde ham for intet i 5 år, et smukt træk i *Hundrups* karakterbog. Da min broder efter 3 års forløb var udtrådt af skolen, for at overgå i praktisk virksomhed, kom *Johan Ludvig Tido Holstein-Ledreborg*^{*)} i huset hos *Hundrups*, og med ham var jeg da sammen i 3 år. Ofte underskrev vi selv vore karakterbøger, da *Hundrups* navn var meget let at efterligne og alle blev vi efterhånden studenter med 2den karakter. *Hundrups* rejste jævnlig udenlands i sommerferien, mindst hvert andet år, da indtægten, navnlig ved betaling, som blev erlagt for lensgrevsønnen *Holstein*, var meget god, og *Hundrup* fik da i reglen sine examensfag lagt således, at afrejsen kunne foregå 5—7 dage, før examen var forbi og ferien begyndte for vort vedkommende. Vi var da overladte til os selv, kun med en husholderske til at give os føden, og at således end ikke examensdagene blev benyttede til læsning, men til alskens andet, blandt andet eftersyn af husets syltekrukker og piskning af mægtige æggesnapse, hvortil de nødvendige penge skaffedes ved at sælge skjorter og andre beklædningsstykker til en marskandiser, skomager *Hald* i Hersegade, der gav os en ussel betaling. Ligegyldigheden med hensyn til skolens sager og beskæftigelsen med allotria var især storartet i øverste klasse. 1ste år (syvende B), thi øverste klasse var dengang to-årig. Det var reglen, at man det år så godt som intet bestilte, i det mindste i rektors fag: latin og græsk, som tog to timer hver dag fra kl. 8—10 formiddag, ofte bragtes end ikke bøgerne med på skolen, men tiden benyttedes også i selve skoletiden til at sætte sig ind i skønlitteraturen, hvortil adgangen var let, da discipelbiblioteket befandt sig i et skab i øverste klasse. Intet under at en katastrofe omsider måtte komme. Til studenterexamen 1863 faldt 2 af kandidaterne igennem, hvilket vist ellers ikke før er sket ved en skole, uden at vedkommende var privatister, men her var det disciple, som i flere år havde gået på skolen og endog var rigtig godt begavede, nemlig *Brockdorff*, en dattersøn af *Frederik VI* og en nu ikke ubekendt landstingsmand.

Jeg var altså under hele min skoletid ligefrem doven, kun det sidste år viste jeg alvorlig flid i alle fag, før den tid kun i historie og geografi og dansk stil.

Frederik Adolph Nielsen

Skolefest med forretning i

De årlige skolefornøjelser var de sædvanlige: snart efter sommerferien fugleskydning med flitsbue, hen på vinteren skolebal med forudgående komedie, spillet af disciple, kanteure til Boserup skov, i de senere år jeg var i Roskilde endnu et lille bal arrangeret af en blandt drengene efter initiativ fra en discipel i Viborg skole, *Sophus Borgen*, oprettet såkaldt »æsthetisk forening«; om sommeren skovtur til Bognæs, sejlsende i sejlbåde, en enkelt gang med dampskib til Frederiksværk. Disse skolefornøjelser forestodes af et par disciple

^{*)} Konsejlspræsident fra 16. 8.—28. 10. 1909. (Red.).

i 7de klasse, der derved som regel skaffede sig en indtægt, hvori hele klassen mere eller mindre var delagtig. Regnskab til rektor for anvendelsen af pengene, der af disciplene var erlagte for at komme med til fornøjelsen aflagdes ikke. Skoleballet gav den bedste indtægt og efter dettes afholdelse så man gerne directeurerne flutte sig med en eller anden genstand, som var anskaffet for overskuddet. 7de klassens fornøjelse på skovturen til Bognæs bestod i, når vi i de lavere klasser var jagede ind i skoven for at lege røvere, at smøre smørrebrød og tillave punchen til de andre og dække aftensbord til lærerne. Under denne virksomhed smagtes der så godt på varerne, at næppe nogen i 7de klasse var ganske ædru, når vi skulle sejle hjem, og ikke sjældent var et par stykker meget fulde og måtte ledes eller bæres til bådene.

Kun een gang fandt en virkelig rå afstråffelse blandt disciplene sted indbyrdes. Det var måske godt et par uger efter min indtrædelse, at en discipel, ny som jeg, beskyldtes for at have sladret og dømtes til strambux. Om han virkelig havde sladret, ved jeg ikke, han var ny, et eksempel skulle statuere. Ved bortgangen kl. 4 eftermiddag fra skolen en smuk septemberdag trak en hel del disciple under anførsel af et par rå fyre i klassen af med drengen, der vel ikke ret vidste, hvad der forestod, imellem sig ned ad alléen fra domkirkepladsen til havnen. Ved en lille plantning umiddelbart ved alléen ca. 30 alen i kvadrat standsedes der. Drengen bandtes i bøjet stilling til et træ, så at enden var rigtig stram, og nu behandlede denne med sammenlagte bukseremme, flettede lommetørklæder, hvori der var indlagt en lille sten o.s.v., og den arme dræng ca. 12—13 år gl. hylede ynkeligt. Min brøder og jeg så til under tårer, og da afstråffelsen var forbi og vi kom hjem, fortalte vi fru *Hundrup* det forefaldne, hvorpå sagen blev bragt for ved næste lærermøde og de mest skyldige fik en irettesættelse, der ikke var streng, og mærkelig nok faldt denne art af drengjustits bort med det samme, og endnu mærkeligere er det, at min brøder og jeg ikke kom til at lide noget ved at sagen blev bekendt i lærerkredse, hvortil grunden må være den, at man ikke har anet, at skylden var vor.

Blandt andre skoleerindringer anfører jeg nedrivningen af et gammelt hus, der foregik, da jeg var i 3die klasse, år 56 el. 57, og historien om røtten, der foregik, da jeg var i 6te klasse, 61 el. 62, dog fortælles sidstnævnte historie bedst ved omtalen af adjunkt *Dohn*, i hvis timer den forefaldt.

Rektor bandede værre end en matros

Mellem skolens østre gavl og Duebrødre stiftelse lå et gammelt ubeboet hus på en grund, som tilhørte skolen, adskilt fra skolegården ved et plankeværk. Dette plankeværk var det os forbudt at overskride, men ikke desto mindre blev det hyppig overskredet. Under legene i frikvarteret strakte disse sig efterhånden mere og mere ind i det gamle hus, omkring i dets værelser, hvor et par gamle kakkelovne væltedes og mellemvægge nedreves, op på loftet, ud ad kvistvinduet, hvorfra man let kunne springe ned i en lille have bløde jord o.s.v. Omsider da husets indre var molestreret blev legen opdaget og forhindret og alle deltagerne (hvoriblandt jeg erindrer foruden mig selv *Just Poulsen* og *Schepele*) fik den straf at måtte sidde over som en samlet klasse og regne opgaver og skrive stil de 1½ dag, hvor skolen ellers havde fri i anledning af det såkaldte Skovbo-marked, men vi havde da den tilfredsstillende, at lærerne skiftevis måtte være til stede for at passe på os. Huset blev siden helt nedrevet, i flere år sås mærker af det på skolens gavl og siden er vist en tilbygning til skolen opført på dets plads.

Skolens lærere var i min tid følgende: Rektor, professor *C. V. Elberling*, en lille tyk mand med et grovt mæle, der holdt meget af at spille komedie ved de årlige privatforestillinger på teatret i gæstgivergården »Prinsen« til fordel for asylet, og som passede

godt f. eks. til den gamle matros i »Pak«, hvori jeg især erindrer ham. Han var næsten blind. Under examinationen i klassen — han havde latin og græsk i 7de og 6te klasse — havde han ikke bogen for sig, men sine autores kunne han omtrent udenad. Hver eftermiddag læste hans næstældste datter det pensum op for ham, som næste dag skulle gennemgås på skolen, men at examinationen på denne måde måtte tage megen tid følger af sig selv. I hver time examineredes som regel kun to à tre, og man vidste altid hvem, der stod for tur. Snyden med en håndskreven oversættelse ved siden fløerede, især når en discipel uden for tur uformodet kom op. Rektor sad altid i hjørnet af klassen henne ved vinduet og skråede stærkt. Han bandede værre end nogen matros, hans yndlingsord var »fa'en bræk'me« og under examinationen regnede det ned med skældsord, blandt hvilke »skidager« var et af de hyppigst forekommende, men der var mange lige så slemme. I hver time havde han jævnligt hosteanfald, som om han skulle kvæles. De fremkaldtes f. eks. ved, at under eden »Fa'en bræk'me« foer skråen ind mellem tænderne for derpå, under arbejdet for at komme tilbage på sin plads, at være nær ved at komme i den gale hals. Under anfaldene havde den overhørte tid til at sunde sig, indhente oplysninger, skaffe sig en bedre oversættelse ved siden o.s.v. Vi tiltaltes med »han« — idelig lod det: »Nå, snyd mig nu lidt bedre, kan han ikke få en anden skidager til at hjælpe sig?« Han havde øgenavnet »Rabalder« og han gjorde rabalder, men var øvrigt godt lidt af disciplene; ja, vi lod ham endogså male i olie af nuværende professor J. Kornerup i Roskilde, i hvilken anledning mindes jeg ikke. Det kostede 50 Rd. Når vi ønskede en frieftermiddag eller ferien forlænget med en dag eller så, stimlede hele skolen sammen udenfor 7de klasses dør for at »hyle«, når han forlod klassen i frikvarteret kl. 10. Var han i godt humør stod han stille, når han kom ud af døren, med stokken midt på maven og indlod sig i underhandlinger med hoben og gav den da den ønskede tilladelse, hvilket vi nu i reglen kunne se på ham, om han var villig til, og så brød der en forfærdelig øredøvende »hylene« løs fra godt og vel 120—130 struber, som varede i flere minutter. Det var en hyldest efter hans hjerte. Var han i dårligt humør, gik han straks, og vi løb slukerede ud i gården. Undervisningen i »Latinsk stil« i overste klasse, som dengang var et hovedfag, havde han p. gr. af sit svage syn måttet give til overlærer *Hundrup*.

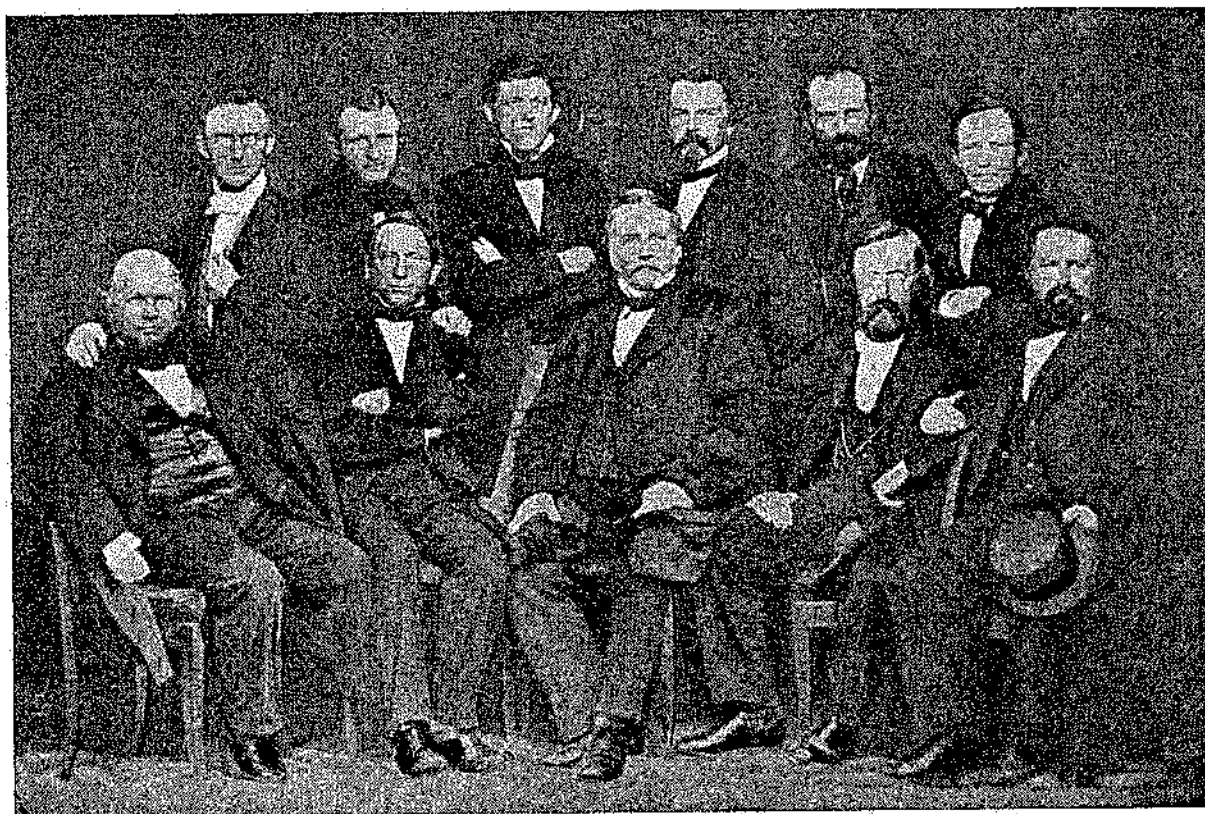
Da Madvig kom på besøg

Omsider indtraf katastrofen. Det var i foråret 1863, da jeg var i 7de B, at *Madvig* pludselig, ganske uventet en morgen kl. 8 indfandt sig på skolen, thi rygtet var nået til København om, hvorledes det gik til. Han overværede først examinationen i 7de klasse, hvor rektor som sædvanlig havde latin og græsk fra kl. 8—10. Rektor tog duxen op. Da examinationen havde været lidt, gik døren sagte op og en af to disciple sneg sig, som det ofte var tilfældet, ind i klassen. *Madvig* sagde intet. Da klokken omtrent var 8½, gik døren atter sagte op og *Broekdorff* kom kravlende ind på alle fire, den nærmestsiddende discipel gav ham et spark i enden for at overtøge ham om, at alt ikke var som det plejede, hvorpå *Broekdorff* vendte sig mod denne med truende miner, men da disse ikke blev besvarede, mærkede han endelig, at der vel måtte være noget særegent på færde, så sig om, fik øje på *Madvig*, rettede sig op og gik på plads, medens *Madvig* kun sagde: »Nå, således!« Henimod timens slutning sagde *Madvig* til rektor: »Tillader De, at jeg overtager examinationen?« Han pegede derpå på en discipel midt i 7de B, der kunne hakke lidt i oversættelsen, derpå på en anden, der intet kunne, flere havde end ikke bøgerne med og derpå forlod han klassen. Den øvrige del af formiddagen overværede han undervisningen i andre klasser, om eftermiddagen vendte han tilbage til overste klasse, hvor vi om fredagen, som det netop var, havde to sammenhængende timer fra 2—4 (latinsk stil), *Hundrup* var i klassen, da *Madvig* kom. Han sagde: »Jeg må gøre konfe-

reneråden opmærksom på, at vi have latinsk stil,« hvortil *Madvig* svarede: »Det ved jeg nok,« og gav sig til at efterse forskellige disciples stilebøger. Kort efter fik *Elberling* sin afsked fra det nye skoleårs begyndelse 23. august 1863 og etatsråd *Bøjesen* udnævntes til hans efterfølger.

Disciplene som stilerettere

F. E. Hundrup var skolens første overlærer. Skönt han ikke havde få interesser, var han dog en åndløs mand, og dertil heftig, brutal og rå, thi heftig må man jo kalde den, der ved den mindste modsigelse farer op og vil have ret i de urimeligste påstande, så

Et billede af Roskilde Katedralskoles lærerkollegium, taget i anledning af rektor *Elberlings* afgang i 1863, som pastor *Adolph Fr. Nielsen* så udførligt omtaler i artiklen. Siddende fra venstre overlærer *Broager*, kantor *Hartmann*, overlærer *Hundrup*, overlærer *Flemmer* og adjunkt *M. Hansen*. — Stående adjunkterne *Dohn*, *Fritzsche*, *Scharling*, *Chr. Hansen* og *Thomsen* samt maler *Møller*. — Billedet blev skænket rektor *Elberling* i smuk indbinding sammen med klassebilleder af samtlige skolens elever. Bogen findes i skolens bibliotek.

en virkelig diskussion bliver umulig, hvorfor min onkel engang afbrød en sådan ved at sige: »Ja, Emil, når du har ret, skal du have det, og når du ikke har ret, skal du også have ret.« Og brutal må man jo kalde den, hvis vigtigste opdragelsesmiddel er banden, skælden og slag. Og rå den, der f. eks. engang i mit påhør kunne sige til sin hustru, der ville værgе mig mod en ørenfigen, at hun kunne få en med. *Hundrup* var en umådelig dårlig lærer; over halvdelen af hver time spildtes med skælden og smelden. Her et eksempel fra en undervisningstime, som gentog sig mange gange hver time og hver dag alle de år igennem, jeg var i Roskilde. Når en discipel ikke vidste en

eller anden ting i sin lektie lød det: »Det er dog gu'straffe'ne mageløst — ved du ikke det, din sprøjtespand! Og så du — og så du — og så fuxen — og så duxen og så kakkelovnen og så brændekassen!« Når svaret omsider var kommet eller han selv havde sagt det rette, lød det: »Ved du ikke det«, og når synderen da svarede jo, lød det: »Hvorfor satan siger du det så ikke?« og svarede han nej, lød det: »Hvorfor fanden ved du det ikke?« — alt imellem afbrudt af ørenfigener og spanskkrørsslag! Det er mig sagt, at der i »Dansk biografisk Leksikon« står den bemærkning om ham, at han rettede de latinske stile ordentlig. Men med denne rettelse forholder det sig nu således: Han rettede den første. Når så de øvrige skulle rettes, blev *Nyborg Lassen* eller jeg kaldt op i hans værelse, og vi havde da at oplæse de øvrige stile for ham og at sætte de behørigte mærker under fejlene (— hel fejl, — halv fejl, — kvart fejl), samméntælle disse og give den karakter, som han dikterede, hvilken oplæsning naturligvis medførte, at når vi kom til vore egne stile, undlød vi at oplæse de værste fejl, som kunne være i dem og skaffede os selv en ret god karakter. — Som bekendt var *F. E. Hundrup* genealog og biografisk samler og han vil ikke sjældent findes citeret i skrifter af forskellig art. Til renskrivning af sine samlinger o.s.v. brugte han år igennem flinke, smukt skrivende disciple, der kom til ham 2—3—4 timer hver søndag og som betaling fik chokolade og hvedebrød. De, der undslog sig for denne anvendelse af deres søndagsfrihed, var han ikke god imod i timerne til hverdag på skolen, navnlig når de trak sig tilbage efter at have hjulpet et par år, hvorimod de, der indvilgede, blev foretrukne.

Holstein Ledreborg, Duc du Seland

Da jeg har omtalt, at jeg i 3 år hos *Hundrups* var sammen med *Holstein Ledreborg* meddeler jeg, at denne dengang langt fra var den demokrat og venstremand, som han senere blev, tværtimod! Hans bøger var overmalede med tegninger af *Ludvig XIV*, der dengang var hans ideal, med hans eget adelige våben, med hans eget billede, der bar underskriften: *J. L. Tido Holstein Ledreborg, Duc du Seland o.s.v.* Han var iøvrigt rigtig rar at være sammen med, slet ikke stolt, uagtet han havde tjener med sig, der også logerede hos *Hundrups*, men ikke spiste der, og vistnok ligeså meget var med for at give forældrene besked om hans færd som for at gå ham til hånde. Han var livlig i sin tale, vidste besked om mange ting og havde et smukt væsen, hvilket det altid er en fordel for en yngre, som jeg dengang var, at iagttage. Det sidste år jeg var hos *Hundrups*, var jeg sammen med en anden grevesøn *C. Rantzau*, nuværende besidder af *Frederikslund* m. m. på Fyn.

Hundrups havde øgenavnet »Gåsen« på grund af sin kvækkende stemme.

P. Dorph-Broager var skolens 2den overlærer. Efter et ulykkeligt fald i sin ungdom var han blevet krøbling og havde kun $\frac{1}{2}$ arm og $1\frac{1}{2}$ ben. Han var en kundskabsrig mand på mange områder, men drillesyg og sarkastisk, hvorfor han stod i et dårligt forhold til både medlærere og elever, og en meget dårlig lærer, navnlig fordi timerne hengik med gensidige drillerier imellem ham og disciplene. »*Brøb*« var hans øgenavn, som ofte fandtes skrevet på den store tavle, når han kom ind i klassen. Religionslæreren *P. A. Holm* var hans kontrapart. Da de engang disputerede i lærerværelset, sagde *Holm* (efter *Hundrups*'s udsagn) til *Broager*: »Åh — De ved jo slet ikke, hvad en grundtvigianer er,« hvortil *Broager* svarede: »Jo — det er een som råber med levende kristendom«. Han boede lige overfor *Hundrups* på Ahlgade, han var ugift. Hans hånd, som han havde vanskelig ved at få vasket, var aldrig rigtig ren. Først efter sin afgang fra skolen nær de 60 år, blev han gift med en pige, og da kom vist hans lykkeligste tid. Han fik 2 børn, levede af sin pension og som timelærer i København og blev en meget gammel mand.

Eduard Flemmer var adjunkt og inspektør, senere overlærer. Han hed »*Gedebukken*« på grund af sit lange skæg, var en meget dårlig lærer, på mange måder naragtig, og når man i timen gav ham et lille spørgsmål om *Herculanum* og *Pompeji*, hvilke steder han i sin skoletid besøgte et par gange, kunne man komme langt bort fra den foreliggende lektie.

Hans svoger *Edvard Erslev* var lærer i geografi og naturhistorie og var en meget dygtig lærer i disse fag, hvilket også lader sig slutte af hans forskellige bøger. Et godt år efter min indtræden i skolen blev han forflyttet til Århus.

„Ved berøring af rottens hale!“

Efter ham kom adjunkt *Lassen*, der døde snart og efter denne *Thomsen*, der var en ret dygtig lærer, fordi han forstod at holde disciplin. Kort efter min afgang fra skolen blev han sindssyg og døde efter nogle års forløb på Oringe, så man ser, at skolen tillige på mange måder var forfulgt af uheld.

P. A. Holm var religionslærer, samt lærer i dansk og tysk i nogle af de lavere klasser. Han var grundtvigianer, snusede ikke så lidt, sendte ofte i timen en dreng afsted for at købe snus hos *Bang* på Torvet, havde den store fejl at give disciplene øgenavne f. eks. »*Rotte-Gesigt*«. *Holm* var ingen god lærer. Stilene gad han næppe rette, og vi fik ingen forklaring af fejlene.

Dohn, cand. theol., en bødkersøn fra Roskilde, var lærer i fransk, men en meget tarvelig lærer, der, i de sidste år jeg var i Roskilde, led af hjerneblødhed og et årstid efter min afgang døde af denne sygdom. Han havde slet ingen personlighed og optræden til at gøre sig gældende blandt disciplene, hvilket historien med »rotten« vidner om.

Ved en times begyndelse havde en discipel i 3die klasse lagt en død rotte på katheredet, hvor *Dohn* fandt den ved sin indtrædelse og lod den kaste ud af vinduet. I frikvarteret bemærkede vi i 6te klasse, at nogle af »plebsene«, således kaldtes disciplene indtil 5te klasse, stod samlede om noget; det var rotten. Jeg fik den hevet ind af vinduet, bandt et sejlgarn om den og fik den hængt op på et søm i baggrunden af klassen, hvor der for en tid siden havde hængt et landkort. Vi skulle have fransk, *Dohn* kom ind, satte sig på katheredet, holdt et par briller for øjnene, foruden dem han altid gik med, og spurgte, om det var resten af en snor fra det gamle landkort, som hang på væggen. Vi svarede ja. Midt i timen var der en discipel, som ikke kunne sin lektie. *Dohn* gik ned til ham for at hjælpe ham og fandt sig pludselig stående lige overfor rotten og udbød: »Hiva' — det er jo rotten!« — »Hvem har gjort det?« — Ingen svarede, thi vi havde forud lovet hinanden under berøring af rottens hale at holde tæt. Da ingen ville ud med sproget, gik *Dohn* efter rektor. Denne kom og begyndte ved duxen: »Har du gjort det?«, men fik kun svaret »nej«, og således blev det ved, indtil han kom til nr. 6 nederst på første række, den uskyldigste af alle. Da også han svarede nej, og rektor imidlertid var blevet ked af at begynde på næste bænk med samme resultat, smeldede han drengen en sådan en på øret, at denne, som var lille og spinkel, omtrent røg hen i brændekassen. Hvilken straf klassen fik, og den klasse hvor rotten først havde voldt uro, husker jeg ikke længer nøje; det var vist oversiddet en time hver eftermiddag i flere uger.

Man skal aldrig forsvare en dårlig sag

Martin Hansen var historielærer og en dygtig historielærer. Han havde først en tid været adjunkt i Ribe og medførte derfra navnet »*pindsvinet*« på grund af sit tætte, opstående hår, men vi kaldte ham sjælden indbyrdes med dette navn, snarere blot »*Martin*«; thi vi holdt alle af ham og med grund. Han havde hjerte for os drenge og unge mennesker, ville gerne glæde os, gerne jævne trætter, gerne fremme alt sundt og godt og ædelt, gerne tjene skolens, byens og fædrelandets vel og ære. Han blev i min tid medlem af byens

kommunalbestyrelse og vedblev vist dermed i mange år. Han var stillet for højesteretsadvokat *Liebe*, når han stillede sig til folketingsvalg i Roskilde; jeg har været med til flere sådanne, der foregik i latinskolens gård. Jeg er af hjertet *Martin Hansen* taknemmelig! Jeg takker ham ikke blot, fordi han var en dygtig historielærer og en varmt følende fædrelandsven, men fordi han har givet mig det bedste udbytte af min 9-årige skoletid i Roskilde, indesluttet i en lille sætning, som han engang sagde til mig og oftere gentog, når han i mildhed og rolighed bebrejdede mig noget, hvori jeg havde uret, men som jeg ville vise fra mig og forsvare mig imod: »Man skal aldrig forsvare en dårlig sag,« sagde han da. Man kan måske synes, at det er et lille udbytte. Jeg regner det dog i virkeligheden for at være stort og godt. Jeg vil altid være ham taknemmelig derfor. Det har blandt andet gjort mig det umuligt vedblivende at være ivrig partimand, thi som sådan er det umuligt andet, end at man kommer til at forsvare mange dårlige sager. Hvis man ikke vil det, bliver man simpelthen sat udenfor. Han var en lille tæt mand, havde et fint ansigt, var en indfødt roskildenser og havde sammen med sin broder *Christian*, der også blev adjunkt ved skolen, været med i krigen og specielt med ved udfaldet fra Fredericia. Han blev senere stiftsriver i Roskilde, hvilken stilling også hans fader havde indtaget. Moderen, der levede som enke i Roskilde, da jeg kom til byen og levede der al min tid, var en ejendommelig skikkelse. Skønt hun gik med besvær ved en lille sort stok, var hun dog overalt på færde. Ikke en dag gik, uden at man så hende færdes gennem byens gader i en noget skødesløs påklædning, og mange steder skulle hun ind. Hun kom tit til *Hundrups*; så var det fædrelandets anliggender, der skulle tales om, så var det asyltet eller en fattig familie, der skulle hjælpes. Det er i det mindste det indtryk jeg har af den lille vævre, livlige justitsrådinde. Jeg tror, at den *Hansenske* families medlemmer har hørt til det gamle Roskildes bedste kræfter.

Også udenfor skolen var der Roskilde-personligheder, som er omtale værd; jeg nævner først domprovst *Ortved*, hos hvem vi gik til præst. Høj, anselig førte han sig med en prælats værdighed. Der var dårlig kirkegang såvel til ham som til andenpræsten *Grüner*. Jeg hørte kun *Ortved* to gange — en gang i den oplyste domkirke ved en takkegudstjeneste efter Frederik VII's helbredelse, den anden gang var i Frue kirke ved konfirmandaltergang. Til konfirmandforberedelsen sad nærmest ham drengene fra Latinskolen og pigerne fra pigeinstituttet. De tiltaltes med »De«. Derefter kom borgerskolens drenge og piger. De tiltaltes med »Du«. Og endelig kom friskolens børn. De tiltaltes med »Han« og »Hun«.

Ydermere husker jeg *Foss**), *Årstrup* og *Feddersen***). Af læger *Ryge* og *Schiøtz* fra gl. kirurg. akademi. Han havde en stor praxis. Endvidere dr. *Marcher*, agent *A. Borch* og *Svejsrup*, borger- og brandkaptajn, løjtnant *Pätges*, om hvem det hed:

Når du dine sprøjter prøver
Hvilken jubel, hvilken larm!
Brandkaptajnens klinge lynet
Korset blinker på hans barm!
Hvorfor han fik denne nåde,
Hvorfor korset til ham kom
Er og blive vil en gåde
Selv for den, der bad derom!

*) Etatsråd, borgmester Laur. Foss. † 1875.

***) Justitsråd, borgmester Peter Feddersen. † 1869. (Red.).

Møde med tidens store mænd

Skønt Roskilde skole var som den var i hine år, må jeg dog ellers sige, at stedet i sig selv var skikket til at give udvikling i nogle barndoms- og ungdomsår. Byen og omegnen var jo smuk og minderig. Når vi gik gennem gaden »Fondens Bro« til skolen, lød der som en hul klang under vore fødder, som kom — sagdes der — fra en hemmelig gang under denne gade fra et eller andet kloster og til domkirken, og det har altid noget at sige, at erindres om, at man hører til et folk, som ikke er fra i går. Domkirken i sig selv var jo skøn og imponerende. Og dertil kom, at byen var en by, hvor der var lejlighed til at se adskilligt, som ikke falder i mange drenges lod. Ofte kom *Frederik VII* gennem byen på sine ture til Jægerspris, snart til lands og snart tilvands, sejlene med »Falken«. Ofte har jeg stået nær ved ham og grevinde *Danner* — hvor kan en dreng ikke bore sig ind? Dagen, inden jeg kom ind i skolen, havde rektor sagt til mig, da jeg var henne hos ham med *Hundrup* og min fader, at der var et 11te bud, som hed: Du sollst dich nicht verblöffen lassen. — Jeg har set ham, den folkekære konge, for hvem alle danske hjerter dengang slog så varmt, og hvem kun de indviede dengang kendte. Jeg har set ham sidde mageligt i sin åbne jagtvogn bakkende på sin store merskumspibe ved grevinde *Danners* side, jeg har set ham gå forud i ligtoget med den unge kong *Georg* ved sin side ved prins *Ferdinands* begravelse, medens vor nuværende konge (*Christian IX*) måtte gå bagefter sin søn. Jeg så ved samme lejlighed, og vist også ved en tidligere, den gamle græske frihedshelt admiral *Kanaris*, en lille olding med et langt hvidt skæg, og den øvrige græske deputations medlemmer, blandt hvilke en enarmet oberst ved navn *Grivai*, tror jeg, alle i vesteuropæisk dragt, medens tjenerskabet var i nationaldragt, vid broderet trøje, hvide folderige skorter og gamacher. At jeg har set og råbt hurra for prins *Napoleon*, der påfaldende lignede sin store onkel, vil jeg næsten ikke tale om, men jeg vil sige, at jeg har været med i den berusende begejstring ved det sidste nordiske studentermøde før krigen, dengang 17½ år gammel, alle skønne drømmes alder. Studentertoget helligede en dag til Roskilde og for at skolen ikke skulle stå ganske usmykket, fik jeg i en fart samlet så mange penge ind blandt disciplene, at der kunne sys 3 store flag, et svensk, et norsk og et dansk, og vel var det ikke flagdug, kun shirting, men det kunne ikke ses fra gaden, og det var dog Nordens farver; og ikke drømte man dengang om, at hjælpen fra broderrigerne skulle være så skuffende som den, der ventede fra England og *Napoleon III*.

Med til Fr. VII's bisættelse

Endelig har jeg fulgt kong *Frederik VII* til dennes sidste hvilested. Sammen med nogle få andre unge mennesker fra skolen gik jeg natten før jordefærden ud ad landevejen til København lidt forbi »Roskilde Hvile«. Der holdt vognen med kisten midt på landevejen for at afvente timen for indtoget gennem byen til domkirken. Hestene var fraspændte, så vidt jeg husker, husareskorte erindrer jeg ikke at jeg så, kun et par lukkede vogne holdt der, også fraspændte synes jeg. Hestene var inde i »Hvilen« for at fodres, og i vognene sad adjutanter, som spiste. Naturen krævede jo sin ret, og intet kongeligt, kun et trist uhyggeligt præg hvilede over det hele.

Men dagen efter var det højtidsfuldt, både gennem byens gader, hvor husarmusikkens sørgetoner lød blandet med dumpe paukeslag og i domkirken. Hvorledes jeg er kommet ind i kirken, ved jeg ikke. Om vi fra 7de klasse måske var en slags underordnede ordensmarchaller, eller jeg er kommet ind ved hjælp af den nøgle, som *Hundrup* havde som stiftsbibliotekar, fra den tid stiftsbiblioteket havde sin plads i Landemodesalen, det ved jeg ikke, men det ved jeg, at jeg stod på omgangen ved døren fra Absalonsbuen og så stormagternes repræsentanter komme ind gennem den. Disse afsendinge var: *Napo-*

leons fløjadjutant, General *Fleury*, dronning *Victorias* Lord *Woodhouse*, Ruslands baron *Brinowitch*, som ikke blot skulle repræsentere deres suveræner ved jordefærden, men som tillige skulle øve pres på den nye konge og hans regering, som aldrig burde være vedtaget. Og siden stod jeg i gangen fra koret til *Frederik V's* kapel langt fremme. Hvorledes jeg har kunnet komme så langt frem, ved jeg ikke, men jeg stod tæt ved og så og hørte først Slesvigs biskop *Boesen*, en høj og værdig skikkelse, og derefter biskop *Martensen* holde ligttale over *Frederik VII*, og det har altid gjort mig ondt, at denne sidste biskop, samtidig med at han i sine erindringer roser sig af, at han nok »tror, at hans tale vandt bifald« (citat efter hukommelsen) dog sammesteds har sat kongen et så lidet pietetsfuldt minde, som han har. Tilsidst var jeg tilstede, da salutten afgaves både af infanteri og artilleri på en mark lige bag domprovsteboligen og dermed ender et afsnit af mine Roskildeminder.

I det Hundrupske hus

Når jeg som slutning på min omtale af min Roskildeperiode vil anføre nogle fordele ved opholdet i det *Hundrupske* hus, vil jeg — efter at have anført, at det naturligvis var en uvurderlig fordel, at husmoderen, fru *Hundrup*, var en ædel, for alt godt og skønt varmtfølende interesseret kvinde — iøvrigt begynde med omtale af en mere materiel fordel, nemlig den, at vi fik god og rigelig kost, ja, vel levede bedre end mange andre steder, hvilket dels lå i, at der var så godt betalende pensionærer som f. eks. de 2 grevesønner *Holstein* og *Rantzau*, men også hang sammen med, at *Hundrup* selv, der som yngre af min moder og andre for spøg var kaldt *Essendrup* — nok ville have god mad. Han sagde rigtignok ofte ved bordet, at det var ham aldeles ligegyldigt, hvad han spiste, han spiste ligeså gerne det ene som det andet, når det kun var godt tillavet, men ingen af os troede ham, og iøvrigt er det jo tillavningen, det altid kommer an på.

En anden fordel var den, at fru *Hundrup* som regel læste flere timer højt hver aften for sin mand i efterårs- og vintermånederne, fordi han på grund af sit svage syn ikke kunne beskæftige sig selv, og da det gerne sås, at vi i det mindste som yngre overværede denne højtlæsning, og vi også af lyst gjorde det gennem flere år, stiftede vi på den måde tidlig bekendtskab med en hel del af verdenslitteraturens bedste værker på morskabslæsningsens område, værker af *Cooper*, *Dickens*, *Bulwer*, *Thackeray*, *Alex. Dumas*, *Gustav Freytag* og mange andre, foruden at jeg om søndagen og andre fridage havde fri adgang til husets ikke lille bogskat af danske forfatters værker, som jeg tidlig lærte at kende ret godt.

En tredje fordel var den, at *Hundrup* på grund af sine genealogiske og biografiske interesser var inde i mange forhold vedrørende ældre tiders liv og tankesæt, og da han både ved middags- og aftensbordet ofte var livlig og fortalte derhen hørende træk, kunne man også ad den vej få sin synskreds udvidet, og dersom jeg er i besiddelse af interesser på disse områder, kan jeg vist for en stor del takke ham og den tale, som førtes ved måltiderne, derfor.

Og endelig til slut anfører jeg som en fordel, hvoraf også vi pensionærer nød godt på flere måder, dette at huset var et meget gæstfrit hus. Der kom mange mennesker både i sommertiden og om søndagen, besøgende fra København, og hele året rundt spiste snart en snart en anden med til aften, og vi nød da godt af den tale, som faldt ved bordet. Det var ikke blot enlige herrer fra byen, som kom, f. eks.: adjunkterne *Hansen*, arkitekt *Sibbern*, kapellan *Sørensen*, nu stiftsprovst i Århus, men også præster rundt omkring fra Sjælland og navnlig fra omegnen af Roskilde, der havde ærinde til *Hundrups* i hans egenskab af bibliotekar ved stiftsbiblioteket, og navnlig var der årlig tilbagevendende besøg af provsterne *C. Nielsen* i Kallehave og *Holten* i Skuldelev, når de kom i begyndelsen af juli for landemødets skyld og hvert andet eller tredje år af *Hundrups* broder.

Lektor W. Schoustrup 90 Aar den 15. April 1950

Mit første Indtryk af Lektor W. Schoustrup, der fyldte 90 Aar her i Foraaret, refererer sig til en lille Episode i en af Skolens yngste Klasser. En lille Bondedreng, frisk indkommet fra Landet, kom for Skade i Dansk-timen hos Lektor Schoustrup at udtale Ordet Fænomen, med stærkt Tryk paa mellemste Stavelse i Stedet for, som det sig hør og bør, paa sidste. Den lille Fejltagelse — eller om man vil Uvidenhed — foranledigede den strenge Lektor til at foreslaa Kammeraterne at give Misdæderen Tilnavnet »Fænomenet«, hvilket dog fremkaldte en enstemmig Protest fra Kammeraterne.

Om Udtalelsen var helt i Overensstemmelse med Pædagogikkens strenge Regler, kan der vel herske Tvivl, men ihvert Fald opnaaede Lektor Schoustrup to Ting gennem denne lille Episode: Den lille Bondedreng glemte aldrig, hvorledes Fænomen skal udtales, og den fremmede Fugl opnaaede den meget vigtige Ting at mærke Kammeraternes Solidaritet, et Resultat Lektor Schoustrup utvivlsomt havde forudset — og ønsket.

Lektor Schoustrup hører til den gamle Skole, saaledes at forstaa at han var indlevet i den gamle Skoleordning, hvor den humanistiske sproglige Retning var fremherskende. Den nye Skoleordning naaede Lektor Schoustrup aldrig rigtig at gøre sig fortrolig med, idet han af Helbredshensyn maatte søge sin Afsked fra Skolen i 1921 efter at have virket som Lærer siden 1887, deraf langt de fleste Aar ved Roskilde Katedralskole.

Lektor Schoustrups Undervisningsfag var Græsk, Fransk, Historie og Dansk. Han var en meget dygtig Sproglærer, der dog ikke indskrænkede sig til at terpe Gloser og grammatikalske Regler ind i Eleverne eller Disciplene — for at tale i Datidens Sprog. Han søgte i Franskundervisningen at aabne Elevens Øje og Øre for gallisk Aand, men det var dog særlig Grækeraanden, der havde hans Kærlighed, en Kærlighed han søgte at indpode Eleverne.

Som den gode Pædagog, Lektor Schoustrup altid har været, forstod han den Kunst at møde Eleverne i deres egen naturlige Verden. Han var en myndig Lærer, hvis Sarkasme kunde være bidende. De »små ven-skabelige Klaps«, der kunde falde af, sved vel ogsaa nok lidt i Kinderne, men til Gengæld var Glæden stor, naar Schoustrup inviterede hele Koret ned i sin store Have paa Hjørnet af Bondetinget og Maglekildebakken med Tilladelse til at plyndre Frugttræerne efter Evne, ja, det kunde endda hænde, at han i en eller anden Anledning inviterede en Elev med hjem, naar Menuen lød paa varme — meget varme — Frikadeller, hans Livret.

Schoustrup afviger saa meget som muligt fra det Billede, man sædvanligvis danner sig af Lærerne ved den sorte Skole omkring Aarhundredskiftet. Nægtes kan det ikke, at der paa den Tid fandtes adskillige sær-

prægede Typer for ikke at sige Originaler i Lærerkollegiet, og det var nu ikke — som Skolens nuværende Rektor vistnok vil sige — udelukkende et Spørgsmaal om Skæg!

Lektor Schoustrup er at se til en ganske almindelig Borger, der da ogsaa i sin Roskildetid faldt særdeles godt til iblandt Byens højere Borgerskab. I Kraft af sin verdensmandsmæssige Fremtræden — og hans chevaleresque Optræden overfor Damerne ikke at forglemme — var han en velset Gæst, overalt hvor Byens toneangivende Borgere som Borch'erne og Kornerup'erne m. fl. mødtes. Schoustrups Kærlighed til Musikken gjorde ham til Medstifter og mangeaarig Formand for Roskilde Musikforening, der, lige indtil Radioen for en Tid gjorde det af med Provinsens Musikliv, var Roskildes mest eksklusive Forening.

En Halssygdom tvang i 1921 Schoustrup til at tage Afsked med Roskilde og dens Skole, og efter et Italiensophold bosatte han sig i Klampenborg, ikke for at føre en dolce far niente Tilværelse, men for at genoptage sin Ungdoms Studier. Paa en og samme Tid studerede den aldrende Lektor græsk Filosofi, Svensk og Italiensk, og det var ingenlunde blot for at faa Tiden til at gaa. Resultatet af hans Studier er bl. a. blevet en Lærebog i Italiensk, et Par Rejseparleurer m. m., ja, selv en Fordanskning af et religionsfilosofisk Værk foreligger fra hans Haand.

De fortsatte Studier har ingenlunde gjort Schoustrup til en verdensfjern Gransker; han har bevaret sin store Interesse for Dagens Problemer og låder af og til sin Stemme høre i Dagspressen, naar et eller andet Problem fanger hans særlige Interesse. Bl. a. interesserer det sønderjydske Spørgsmaal ham stærkt, og for ikke saa længe siden kaldte Hartvig Frisch's sørgelige Attentat paa det danske Skriftsprog ham frem paa Arenaen med et Indlæg i Dagspressen.

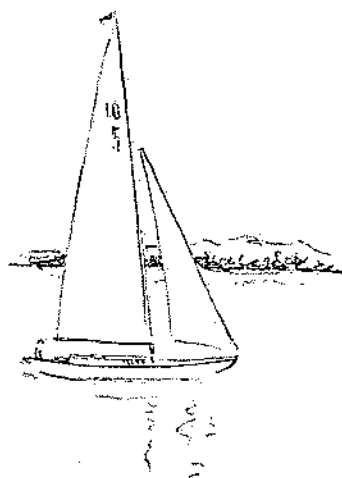
For den gamle Skole i Roskilde nærer Schoustrup stor Veneration, det var utvivlsomt herudfra, at han i sin Tid tog saa klart og saa skarpt Standpunkt i den sørgelige Strid om Rektor Hauch. Et Udslag af denne Kærlighed til den gamle Skole er den Glæde Lektor Schoustrup lægger for Dagen, naar han møder gamle Elever, hvadenten de hørte til dem, der fik de »smaa venskabelige Klaps«, eller de var blandt de mere heldige, som blev Gæst i hans Hjem paa Bondetinget.

Lektor Schoustrup er Æresmedlem af Roskildenser-Samfundet og forsømmer sjælden nogen Lejlighed til at deltage i Samfundets Fester. Studenterholdet af Aargang 1907 — vi var 8 ialt — møder med Mellemrum samlet op til Rusgildet paa Hotel »Prinsen«. Den Tradition havde efterhånden udviklet sig til, at vor gamle, desværre altfor tidligt afdøde, Skolekammerat, Konditor Holger Schmidt, om Eftermiddagen forud for Rusgildet, samlede os i sit Hjem, saa vi kunde berede os til Aftenens Strabadser. Ved disse Sammenkomster var Lektor Schoustrup en fast kær Gæst, som

sammen med sine gamle Dreng opfriskede Minder fra fordums Dage. Der er nu kun 4 tilbage af Studenterholdet fra 1907, og vi 4 er forlængst visnet i Toppen og tynget af Livets Besværligheder i en saadan Grad, at det vil være svært, naar vi sidder i hyggelig Samvær med vor gamle — ungdommelige — 90-aarige Lærer, at se, hvem der er Mester, og hvem der er Lærling.

Lad os ønske og haabe for vor gamle Lærer, at han endnu et Stykke Tid maa faa Lov til at dyrke sin kære Videnskab og delagtiggøre os andre i sine gennem et langt Liv indvundne Livserfaringer.

J. M. Due Jensen.

Kontingentet

andrer 10 kr. for medlemmer over 25 år, ellers 4 kr., og bedes indbetalt på Roskildenser-Samfundets postkonto ved hjælp af indlagte indbetalingskort i løbet af en måned.

Føler nogen trang til samtidig at sende et bidrag til understøttelsesfonden, stort eller lille, er et sådant meget velkomment. I det forløbne regnskabsår har vi haft den glæde at modtage fra forskellige medlemmer bidrag på ca. 500 kr., hvorfor jeg herved på bestyrelsens vegne bringer giverne en hjertelig tak.

Alle dimittender og jubilarer modtager dette nummer af »Roars Kilde«. Vi håber på mange indmeldelser.

A. WERNER,
Kasserer

Årets jubilarer

(Redigeret af redaktør cand. mag. Povl Engelstoff)

60 års jubilarer

Studerterne 1890

- Ahlefeldt-Laurvig, Frederik Ludvig Vilhelm*, lensgreve, d. 27. maj 1947 på Frbg.
Ahlefeldt-Laurvig, Preben Ferdinand, greve, gesandt, d. 22. maj 1946 i Funchal.
Haffner, Waldemar, fhv. Amtsforvalter i Haderslev, d. 13. Jan. 1948 på Frbg.
Krarup, Hans Peter Mumme, fhv. postmester i Rødby, d. 11. sept. 1948 i Hellerup.
Krarup, Ove Nicolai, fhv. dommer, Stockflethsvej 7, F.
Larsen, Sofus Christian, kommunelærer på Frbg., d. 21. dec. 1954.
Lautrup-Jørgensen, Laurits Frederik, forstander for den danske realskoles seminarium, Kbh., d. 1. maj 1929.
Lerche, Flemming Einer, baron, til Røhden, d. 9. april 1911 i Horsens.
Lerche, Otto, baron, ingeniør, Skelvej 2, Hellerup.
Sehested, Hannibal, trafikinspektør, Fredericia, d. 10. nov. 1925.
Sewerin, Rasmus Larsen, fhv. skoleinspektør på Frbg., d. 15. maj 1941.
Steen-Møller, Oscar, overretssagfører, Forchhammersvej 14, Kbh. V.
Ulrich, Carl Emil, overretssagfører, Kongevej 101, Birkerød.
Valentiner, Gustav Carl, overingeniør ved statsbanerne, d. 4. dec. 1926 på Frbg.
van Wylich, Peder William, medindehaver af assurancefirma Ward & van Wylich, d. 30. sept. 1940 i Indiana, USA.

Realisterne 1890

- v. Haffner, Frederik Vilhelm*, forpagter på Björkesåkra, Skåne, d. 15. juli 1904.
Hansen, Adolph Mørch, cand. pharm., medhj. på Randers Svaneapotek, d. 29. marts 1908.
Holch, S. A., grosserer, d. 28. juli 1917 på Frbg.
Müller, C. V., fabrikant, Vejle Tekstilfabrik.
Rasmussen, Anders Emil Vendelboe Gleisner, grosserer, d. 25. juli 1954 i Hellerup.

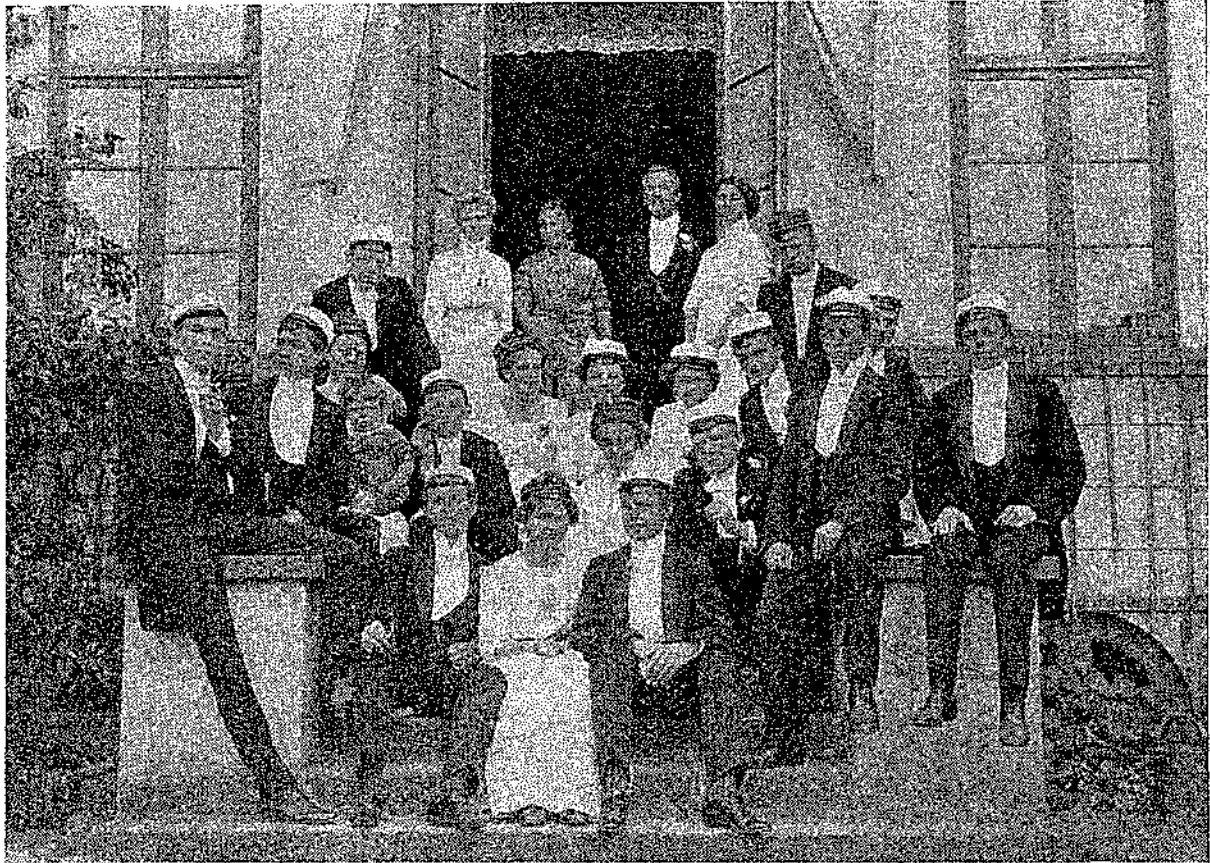
4. klasses hovedeksamen 1890

- Faber, Charles Crone*, tømrerlærling, d. 22. april 1892 i Roskilde.
Jespersen, Jens, d. i Amerika, uvisst når.
Meyling, Einer, murmester, d. 11. nov. 1945 på Frbg.
Petersen, Olaf Anders, maskiningeniør i Vacuum Oil Co., d. 20. april 1909 på Frbg.

50 års jubilarer

Studerterne fra 1900

- C. Q. Bay*, professor, ingeniør, Schimmelmansvej 5, Klampenborg.
L. Bolt-Jørgensen, fhv. gesandt, Reykjavik, Island.
E. Frigast-Hansen, viceskattedirektør, St. Kongensgade 66, Kbh. K.
H. A. V. Hansen, oberstløjtnant, død 3. dec. 1948 i Kbh.
H. J. Kofoed, cand. jur., socialinspektør, Æbeltoft.
K. Marcussen, fabrikant, død 30. sept. 1947 i Roskilde.
H. P. A. Rager, overlæge, Slagelse.
M. Rosleff, læge, Ulstrup.
V. B. Thomsen, statsadvokat, død 14. dec. 1943 i Kbh.

Studerne årgang 1910 sammen med rektorfamilien Hauch

Realisterne fra 1900

L. E. Andersen, amtstuefuldmægtig, Næstved.

Harald Hauberg, arkitekt, Petersborgvej 4, Kbh. Ø.

H. S. Rasmussen, navneforandring til *Hartington*, gårdejer og sognefoged, død 2. april 1941 i Himmelev.

A. E. Lublin, ingeniør, død 5. april 1936 i Charlottenlund.

F. E. Storm, forretningsmand i Mexico, død 23. dec. 1937.

40 års jubilarer

Studerne fra 1910, nyspr.

Zelma Bay, enke efter overlæge *J. C. Smith*, St. Hans hospital, Roskilde.

Anna Margr. Bencke, enke efter købmand *Carl Andersen*, Kong Valdemarsvej 21, Roskilde.

Louis Hammerich, professor, dr. phil., Studentergården, Tagensvej, Kbh. N.

Niels Ivar Heje, fængselspræst, Vridsløselille pr. Glostrup.

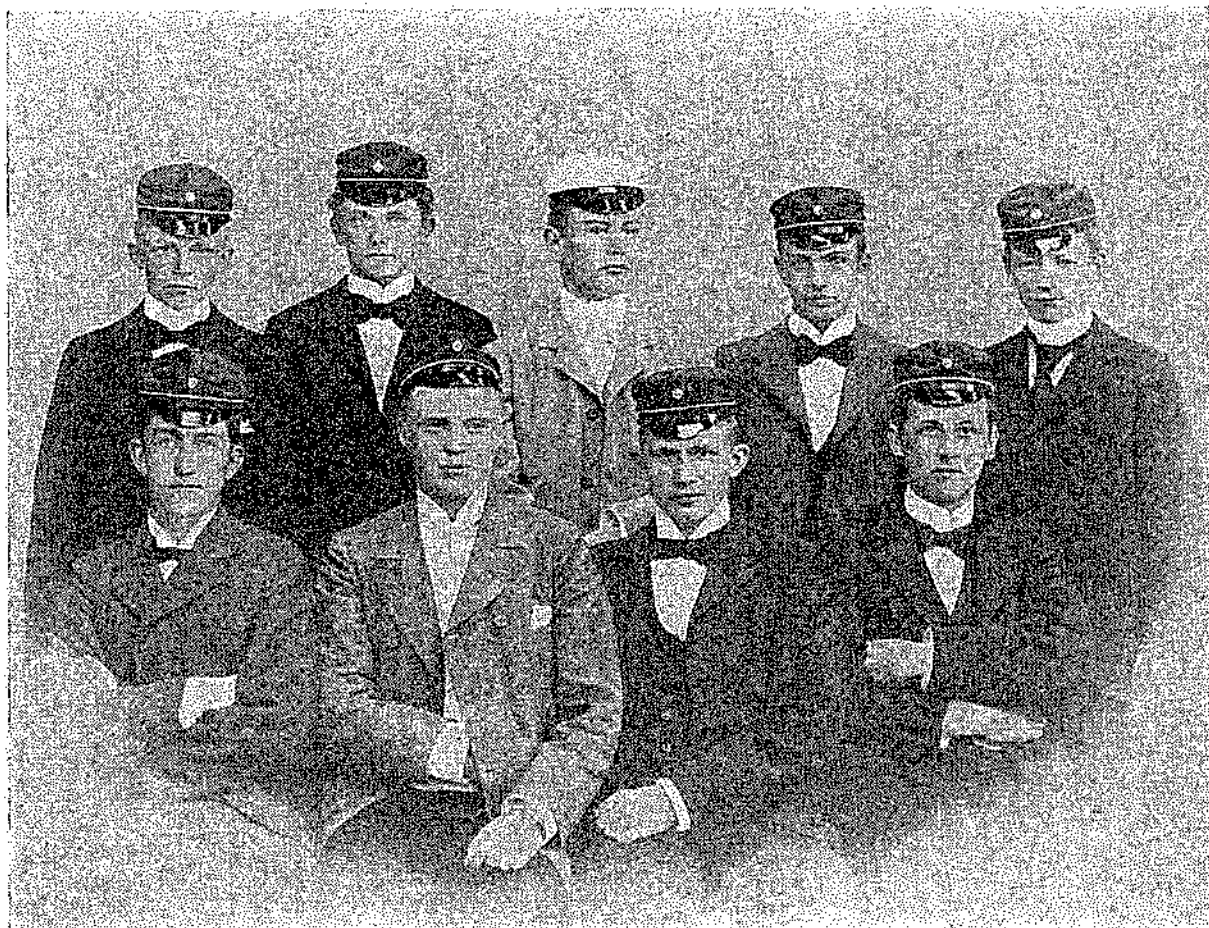
Lili Matthissen, enke efter ingeniør *Schaldemose*, Bengtstvej 2, Hellerup.

Kitty Nielsen, g. m. tømrermester *Weber*, Allehelgensgade 20, Roskilde.

Einar Nørregaard, lærer, Reerslev pr. Hedehusene, d. 3. sept. 1950 i Roskilde.

Marie Louise Schiøtz, g. m. lektor *Krebs*, Ribe.

H. W. Sprechler, direktor i »Hafnia«, Ole Olsens Allé 14, Hellerup.

Fra Island har fhv. minister L. Bolt-Jørgensen, st. 1900, sendt dette billede af sin klasse, skolens egentlige fin-de-siècle hold, som han kalder den. Lad det være sagt straks, skriver Bolt-Jørgensen, at ingen af de ni unge mennesker kan siges at have været særlig præget af det, man almindelig forstår ved fin-de-siècle ånden, den eneste i klassen, der havde haft sit sind åbent for tidens bevægelser, den nylig afdøde Andreas Vinding, havde som offer for sit frisind måttet forlade skolen i efteråret 1899. Vi andre var ganske almindelige unge mennesker med den opfattelse af livet og politiken, som nu engang hjem og skole havde præget hos os. For flertallet gælder da også, at deres livsbaner er forløbet så temmelig normalt. Ser vi således på billedets anden række, møder vi først to læger, overlæge H. P. Rager, Slagelse, og læge Magnus Rosleff, Ulstrup. Med hvid kasket professor Christian Quistgaard Bay, derefter socialinspektør Jacob Kofoed, og statsadvokat Viggo Brummer Thomsen. Siddende fra højre vice-skattedirektør E. Frigast Hansen, oberstløjtnant H. A. V. Hansen, fabrikant Kai Marcussen og tilsidst fhv. minister L. Bolt-Jørgensen, hvem vi takker for billedet af kammeraterne, af hvilke tre, nemlig H. A. V. Hansen, Marcussen og V. B. Thomsen, er døde.

Studenterne fra 1910, mat.

Thomas L. Bjørndal, læge i Stoense, død 9. jan. 1926.

Einar Clausen, lektor, Torvegade 32, Slagelse.

J. Frandsen, medicinaldirektor, dr. med., Esperanceallé 16, Charlottenlund.

H. G. Hansen, lektor, Kalundborgvej 66, Holbæk.

J. Hartmann-Petersen, arkitekt, Breidablik Allé 4, Kbh. S.

H. V. Schledermann, grosserer, Fasanhaven 10, Gentofte.

Betsy Skårup, enke efter læge Maaløe, Valby Langgade 9, Valby.

Holger Kern Sørensen, nu: Kern, tandlæge, Nr. Farimagsgade 13, Kbh. K.

Realisterne fra 1910

- P. A. Bloch*, leder af skovvirksomhed, The East Asiatic Co., Ltd., Præ, Siam.
A. D. Blædel, ingeniør, død 6. juli 1934 i Argentina.
G. Dalborg, tandlæge, Ndr. Frihavnsgade 27, Kbh. Ø.
F. B. Funder, kontorist, død 6. okt. 1914 i Kbh.
Elisa Bekker Hansen, gift *Bendiksen*, Selfjord, Telemark, Norge.
K. Bekker Hansen, nu: *Ken Bekker*, hovedbogholder og notarius publicus, 31, Armadale Ave, Toronto, Ont., Canada.
Anna Arngod Heje, gift *Linneboe*, død 4. okt. 1932 i Humble.
Karin Rigmor Heje, g. m. ligningschef *K. J. Kristensen*, Vældegårdsvej 23, Gentofte.
A. E. Dancker Jensen, overassistent ved DSB, Ballerup.
K. V. Jeppesen, grosserer, død 7. april 1950 i Roskilde.
Catinka Kranholm, gift *Mikkelsen*, jordemoder, Kronprinsensgade 24, Esbjerg.
A. M. Kristensen, dyrlæge, Søgade 18, Ringsted.
Helga Kristensen, gift *Petersen*, død 13. nov. 1928 i Jersie.
A. J. Lindberg-Hansen, nu: *Lindberg*, cand. pharm., Slangerrupgade 23, Kbh. N.
Ellen Marx, sekretær, Refsnæsgade 48, Kbh. N.
Erik Johnstad Møller, oberst, generalinspektør, Gentofte.
Ingeborg Pedersen, nu: søster *Marguerite Marie*, overlærerinde, St. Joseph søstrenenes franske skole, Skovkrogen 19, Charlottenlund.
O. V. Schledermann, bogholder, Nyelandsvej 71, Kbh. F.
K. Søndergaard, forpagter, Kimmerslev pr. Borup.
Henrik Tholstrup, direktør, Vesterbrogade 140, Kbh. V.

25 års jubilærer

Studerterne fra 1925, nyspr.

- Erik Andreas Abitz*, kontorchef ved amtet, cand. jur., Rønne.
Povl Rasmus Balslev, sognepræst, Brylle.
Erik Groes-Petersen, vicepolitinspektør, cand. jur., Kanalbuen 2, Søborg.
Svend Aage Hansen, sekretær, Grækenlandsvej 37, Kbh. S.
Carl Edv. Larsen, lektor, Tarm.
Christiane Nielsen, læge, Silkeborg.
Gudrun Olesen, g. m. landsretssagfører *Wandel*, Fuglegårdsvej 28, Gentofte.

Studerterne fra 1925, mat.

- Orla Arntoft*, kaptajnløjtnant, savnet i Rusland, sandsynligvis død.
Kjeld Egmose Hansen, nu: *Egmose*, civilingeniør, Kong Hansgade 6, Ålborg.
Svend Heinild, afdelingslæge, dr. med., Phistersvej 37, Hellerup.
Hans Abery Jacobsen, landsretssagfører, Kildebakken 19, Næstved.
Aksel Larsen, læge, Lindeallé 41, Vanløse.
Børge Svarre Nielsen, landsretssagfører, Kastellet, Roskilde.
Willy Nielsen, nu: *Brandal*, læge, Nyborg.
Henrik Nørgaard, civilingeniør, Phistersvej 4, Hellerup.
Steen Petersen, nu: *Hanum*, øjenlæge, dr. med., Slagelse.
Poul Thiesen, lektor, civilingeniør, Ellingersvej 2, Odense.
Helga Toft, lektor, Sofievej 1 B, Holte.

Realisterne fra 1925

- Karen Andersen-Rosendal*, musikpædagog, Gråbrødrestræde 12, Roskilde.
Erik Clausen, assistent ved Føreforsyningens forsøgsgård, Hersegade 8, Roskilde.
Lis Fabricius Hansen, nu: fru *Arvid Hansen*, Milanovej 10 B, Kbh. S.
Erik Hauerslev, kontorchef, Gentoftegade 56, Gentofte.
Bjørn Stefan Jacobsen, læge, Herfølge.
Johanne M. Jensen, gartner, Absalonsgade 34, Sorø.
Poul Aage Jensen, repræsentant, Vestre Strandallé 91, Risskov, Århus.
Karen M. Kristensen, g. m. muremester *Manniche*, Henrik Hertz' Vej 25, Charlottenlund.
Aage Kruuse-Petersen, revisor, HD, Jægersborgallé 48 B, Charlottenlund.
Poul E. Lang, mekaniker, Slangstrupgade 23, Hillerød.
K. Olav St. Larsen, kapelmester, Uglevej 19, Kbh. NV.
Aksel S. Lund, Works Manager, Gearing & Jameson, Ltd., Ebenezer Road, Cape Town.
Hans Ivar Madsen, mekaniker, død 24. juni 1932 på Frederiksberg.
Svend Nielsen, isenkræmmer, hotel Prinsen, Roskilde.
Else Otto, overassistent, vaskeriet, Bispebjerg hospital, Kbh. NV.
Inger Petersen, gift *Jensen*, Hellerupvej 47, Hellerup.
Karen Poulsen, g. m. farvermester *Haller*, Lærkevej 1, Roskilde.
Frederik Schultz, landmand, Møllegården, Kværkeby.
Ina Lunding Smith, gift *Hørnelund*, død 11. maj 1941 i Kbh.
Michael Lerche Stigaard, arkitekt, m. a. a., Algade 1, Roskilde.
Herta Sund, g. m. direktør *Larsen*, Kildehusvej 26, Roskilde.
Gunner Terp-Jensen, nu: *Terp*, overassistent ved amtstuerne, Avej 1, Ny Himmelev, Roskilde.

Studenterne årgang 1950

Årets dimittender

Studentereksamen

Nysproglig retning

Enrico Møller Andersen, f. overassistent, Roskilde. — Kirsten M. Thuro Andreassen, f. driftsbestyrer, Ringsted. — Vilhelm C. A. H. Christmas-Møller, f. afd. plantageejer, Sønderstrup. — Ellen L. Christiansen, f. fjerkræhandler, Jystrup. — Bent G. Dall, f. kommunelærer, Roskilde. — Karen C. Egeberg, f. postmester, Køge. — Otto D. Hansen, f. fabrikant, Sønderstrup. — Hanne Iversen, f. læge, Kalundborg. — Birte K. Jensen, f. førstelærer, Hårlev. — Niels Kroon, f. sognepræst, Himmelev. — Inger Lanken, f. landinspektør, Tåstrup. — Erling G. Nielsen, f. førstelærer, Glim. — Elise E. Poulsen, f. slagtermester, Glostrup. — Finn Rørbech, f. kommunelærer, Roskilde. — Marianne Sørensen, f. gårdejer, Holtug. — G. Holger Waage, f. konsulent, Torkildstrup.

Matematisk-naturvidenskabelig retning

Lis Andersen, f. overassistent, Roskilde. — Bente Christens, frue, Roskilde. — Bent Christensen, f. købmand, Køge. — Otto Dahn, f. sognepræst, Borup. — Vagn Mohr Drewes, f. cand. pharm., Roskilde. — Asbjørn Hansen, f. hotelejer, St. Heddinge. — Mogens Viggo Hansen, f. landinspektør, Glostrup. — Erling Jørgensen, f. folketingsmand, Lejre. —

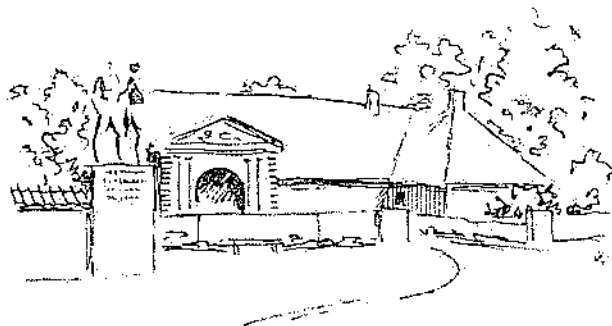
Ole Kristensen, f. dyrlæge, Viby. — Niels Gaston Lund, f. proprietær, Roskilde. — Annie Møller-Christensen, f. læge, dr. med., Roskilde. — John H. Nielsen, f. overassistent, Roskilde. — Poul Erik Nørgaard-Pedersen, f. forpagter, Roskilde. — Aase Rischel, f. overlæge, Aunstrup. — Aage Schiøler, f. sognepræst, Tølløse. — Per Sejrsen, f. overlæge, Roskilde. — Max Klarskov Vilby, f. møller, Grevinge. — Birgit Winckelmann, f. gas- og vandmester, Roskilde.

Realeksamen (a)

Kirsten K. Bergstrøm, f. skovfogedaspirant, Hvalso. — Kirsten Budtz-Olsen, f. læge, Roskilde. — I. Merete E. Dahl, f. læge, Ringsted. — Anne Birte Thye Jensen, f. afd. grosserer, Roskilde. — Sven Ulrik Johannsen, f. lektor, Roskilde. — Frits-Erik Jørgensen, f. konstruktør, Roskilde. — Karl Johan Jørgensen, f. inspektør, Himmelev. — Jørgen Løvholm, f. bankkasserer, Roskilde. — Ole Wennemoes Madsen, f. herreekviperingshandler, Roskilde. — Ulla Mielche, f. forfatter, Himmelev. — Merry Ohms, f. pens. brøndmester, Roskilde. — Ib E. Palmvig, f. overassistent, Roskilde. — Jørgen Reindal, f. overassistent, Hedehusene. — Hanne Schwartz, f. prokurist, Roskilde. — Inge Margrethe Skou, f. landsretssagfører, Roskilde.

Realeksamen (b)

Kirsten Andersen, f. vognmand, Viby. — L. Verner Andersen, f. gårdejer, Gundsøllø. — Erik A. Bolvinkel, f. fabrikant, Roskilde. — Elsebeth Bødker, f. smedemester, Marbjerg. — Bente S. Dileng, f. furagehandler, Tåstrup. — Erik Steen Fejerskov, f. direktør, Himmelev. — Merete D. Hankert, f. maskinmester, »Thorsbro«. — Inger K. M. Hansen, f. købmand, Sallev. — Judith Helms, f. sognepræst, Soderup. — Palle L. Henriksen, afd. forstrelærer, Hedehusene. — Lilian B. Jensen, f. grosserer, Himmelev. — C. Keld Jørgensen, f. mejeriejer, Jyllinge. — Birger Kristensen, f. lærer, Snoldélev. — Jørn Mathiesen, f. grosserer, Tåstrup. — Ejvind F. Nielsen, f. cementstøber, Darup. — Hans Jørgen Nielsen, f. gårdejer, Havdrup. — Grethe Ougaard, f. lærer, Skibby. — Grethe K. Kaas Petersen, f. tømrermester, Sallev. — Tora Schou, f. lærer, Jersie. — Kjeld Schultz-Nielsen, m. tandlæge, Roskilde.

Helt uden bagtanke

En meddelelse fra lektor Estrid Lund

I anledning af vor artikel »De første famlende skridt« i oktober-nummeret af »Roars Kilde«, hvori vi omtalte en karakterbedømmelse af 2 stile henholdsvis om livet på et dagblad og om Genève, har lektor fru Estrid Lund, der var dansklærerinde for gymnasiet i Roskilde Katedralskole i det tidsrum, hvori de to stile skulle være afleveret, bedt os oplyse, at vedkommende konditordatter (der var på det tidspunkt kun een konditordatter i gymnasiet) aldrig af fru Lund har fået til opgave at skrive en stil om livet på et dagblad og heller ikke har afleveret nogen stil herom til fru Estrid Lund. Samtidig har fru Estrid Lund bedt os yderligere oplyse, at hun heller aldrig har givet nogen stil om Genève og heller ikke har bedømt nogen stil om dette emne.

Hertil er at føje, at den nævnte artikel ingenlunde tilsigtede at drage nogle af de daværende dansklæreres kvalifikationer i tvivl. Den var blot ment som en spøg, et eksempel på, at ét er skolens udmærkede teori om, hvordan man skal skrive, et andet livets mere tilfældige praksis. Om den famøse Genèvestil kan vi endda oplyse, at der ikke forlød det mindste om, på hvilken skole, den var givet. Det var en af afdøde redaktør I. A. Hansens yndlingshistorier at fortælle om, hvorledes han blev diskvalificeret som stilskriver. Han morede sig selv derover, og det var udelukkende for at andre også skulle more sig, at vi gentog anekdoten.

Red.

Sjøbergs boglegat uddelt for første gang

I september måned uddeltes overlæge A. Sjøbergs boglegat for første gang. Det var beboeren af det værelse, som overlægen har skænket Collegium Medicum, en ung vejlenser, stud. med. Thorkild Christensen, der fik de 200 kroner.

Fundatsen for boglegatet ser iøvrigt således ud:

§ 1.

Legatets navn er: OVERLÆGE A. SJØBERGS BOGLEGAT AF 22. SEPTEMBER 1949.

§ 2.

Legatets kapital ved stiftelsen udgøres af 4% Østifternes Kreditforenings Obligationer af 16. serie til pålydende 5000 kr. — fem tusinde kroner. —

Ved udløb eller udtrækning af disse obligationer skal den derved frigjorte kapital straks anbringes i obligationer af den i lov af 19. marts 1869 om anbringelse af umyndiges midler nævnte art.

Legatets obligationer skal lyde på legatets navn og noteres som tilhørende dette.

§ 3.

Eventuel udtrækningsgevinst på legatets obligationer skal tjene til forøgelse af legatkapitalen, og legatbestyrelsen kan foretage fundatsmæssige bestemmelser med hensyn til anvendelsen af renten af den kapital, hvormed den oprindelige legatkapital forøges.

§ 4.

Legatet bestyres af den til enhver tid siddende bestyrelse i ROSKILDENSER-SAMFUNDET.

§ 5.

Renterne af legatet uddeles hvert års 1. september — første gang 1. september 1950 — til en eller flere alumner på Collegium Medicum i København som hjælp til anskaffelse af de til den/de pågældendes studier nødvendige bøger. Beboere af ROSKILDENSER-SAMFUNDETS værelse (no. 9) på Collegium Medicum skal være fortrinsberettigede, hvis han eller hun er dimitteret fra Roskilde Katedralskole.

§ 6.

Legatbestyrelsen udfærdiger årligt regnskab for legatet, som forelægges generalforsamlingen til decharge. Regnskabet revideres af ROSKILDENSER-SAMFUNDETS revisorer.

§ 7.

Såfremt ROSKILDENSER-SAMFUNDET måtte ophøre at eksistere, skal legatets bestyrelse overgå til Almindelig Dansk Lægeforenings Hovedbestyrelse.

§ 8.

Såfremt Collegium Medicum måtte ophøre at eksistere, vil renterne af legatet i overensstemmelse med de ovenstående bestemmelser være at uddele til en eller flere studerende ved Københavns Universitet, fortrinsvis til sådanne, der er udgået fra Roskilde Katedralskole.

Roskilde, den 20. august 1949.

København, den 30. august 1949.

Som legatstifter:
A. SJØBERG (sign.).

ROSKILDENSER-SAMFUNDETS
bestyrelse:
H. SPRECHLER (sign.),
formand.

Post festum

Fra generalforsamlingen 1949

Generalforsamlingen den 5. november i fjor fandt som altid sted i skolens festsal, og der kunne som sædvanlig have været langt flere på de hyggelige grå bænke, der minder om sammensang, skolefester og translokation. Dagen forløb ellers i fredsommelighed, men der blev givet meddelelser og vedtaget bestemmelser, som har interesse langt udover den lille trofaste kreds, der møder op hvert år. Derfor bør medlemmerne i større tal slutte op om den årlige generalforsamling, ikke blot for at deltage i forhandlingerne, men også fordi mødet med skolen i sig selv er en hyggelig optakt til aftenens festlige sammenkomst.

Et af resultaterne af sidste års generalforsamling blev dette billede af formanden, næstformanden og kassereren, taget foran skolens port. Genstanden for deres overvældende opmærksomhed er domkirkeens spir, hvor et fluemenneske netop på denne dag var ved at sætte vindfløjen fast. Det var et fjerde bestyrelsesmedlem, læge Herbert Hansen, der overraskede de tre høje herrer med sit kamera.

I sin beretning meddelte formanden, direktør *H. Sprechler*, at foreningen af det kommende års formodede overskud ville bevilge 500 kroner til Katedralskolens lejrskole, og at bestyrelsen desuden havde besluttet kun at holde to årlige fester, sådan som det var tilfældet for blot få år tilbage. Rusfesten, der blev indstiftet af den tidligere formand, lensgreve *Fr. Ahlefeldt-Laurvig* og blev bekostet af ham, ville fremtidig blive strøget. Til gengæld ville man ikke blot invitere jubilarer og dimittender til stiftelsesfesten, men også forsøge at give tilskud til de yngste medlemmer.

Foreningens legater var fordelt således: Oxholms legat tilfaldt stud. odont. *Buur Larsen*, Ahlefeldts legat *Svend Vedso*, og Roskildenser-Samfundets legat *Christen Ejby Pedersen*.

Forsamlingen hyldede efter beretningen foreningens velgører, overlæge *Albrecht Sjøberg*, for den store gavmildhed, han havde vist i det forløbne år. Senere kvitterede overlægen med en munter tale, hvori han afslørede, at han fire dage forinden havde fejret sit 50 års jubilæum som praktiserende læge.

Rektor *Fogh* takkede for løftet om de 500 kr. og redegjorde for formålet med lejrskolen, og derefter oplæste lektor *A. Werner* regnskabet, der viste en indtægt på 10.005 kroner for det forløbne år. Kassefremskningen har været 2089 kroner, hvoraf 1000 kroner henlægges til udarbejdelse af et værk om Roskilde Katedralskoles historie. Det Raben-Levetzauseke fond har allerede bidraget til formålet med et beløb, der er på 1292 kroner. Udgifterne på driftsfonden har været 7916 kroner, kassebeholdningen er nu på 5275 kroner. Roskildenser-Samfundets formue er 61.604 kroner.

Fabrikant *Knud Michelsen* gav oplysninger om studie- og understøttelsesfonden. Mens der i fjor kun blev bevilget to lån, har man i år givet tolv, og to lånesager er under behandling. Det bevilgede lånebeløb for det sidste år har været 19.500 kroner. Man har nu ialt ydet 71 lån til et samlet beløb af 77.000 kroner. Man har aldrig haft restancer og aldrig tab på lånesagerne.

Et forslag fra stationsforstander *H. C. Andersen*, Glostrup, var genstand for megen drøftelse. Det gik ud på, at gamle medlemmer, som pensioneres i halvfjerdsårsalderen, kommer til at betale det samme lave kontingent som de helt unge ubemidlede medlemmer. Der blev talt for og imod, indtil forsamlingen forkastede forslaget. Kun fire stemte for.

Til bestyrelsen genvalgtes tandslæge *Holger Werner Nielsen*, næstformanden, direktør *Knud Michelsen*, kirkegårdsinspektør *Hans Rønø*, teaterinspektør *Holger Rørdam* og journalist *Lise Flindt-Nielsen*. Til revisor nyvalgtes bankfuldmægtig *Poul Mortensen* i stedet for proprietær *Meyn*, der ønskede at fratrede. Proprietær *Meyn* har været Roskildenser-Samfundets revisor siden stiftelsen og har gjort et stort og uegennyttigt arbejde for foreningen.

„Møde med vor ungdom“

Ved stiftelsesfesten efter generalforsamlingen var det *Holger Rørdam*, der på bestyrelsens vegne talte for årets jubilarer, efter at formanden, direktør *H. Sprechler*, havde budt velkommen.

Rektor *Hakon Fogh* bragte en hilsen fra skolen, og så var det jubilarernes tur til at tale. Den ældste var den 77-årige ingeniør *Johannes Hansen*, som var 60-års jubilat. Han lod sin tale munde ud i en hyldest til de unge, som nu gik i hans gamle skole.

Stiftprovst *Johannes Fog-Petersen*, Odense, holdt den storartede tale for 50-års jubilarerne. Vi gamle studenter mødes her i Roskilde med vor ungdom, men tro ikke, det blot er støvede minder, sagde han. Det er minder, som lever i os og virker forfriskende, det er levende liv, Roskildenser-Samfundet giver os.

Blandt aftenens andre talere var orlogskaptajn *Jens Westrup* og byretsdommer *Oluf Rejsby*, begge studenter fra 1924, lærer *Frode Nørregaard*, Tåstrup, st. 1909, lektor *Schoustrup*, underdirektør *Sv. Mandrup*, r. 24, translator *Elna Bendtsen*, st. 1909, bankdirektør *H. W. Petersen*, Frederikshavn, r. 1909, og sessionslæge *Emil Frederiksen*, Skagen. Og så var der naturligvis en udmærket sang af Roskildenser-Samfundets husdigter, fuldmægtig *Gehl Madsen*.

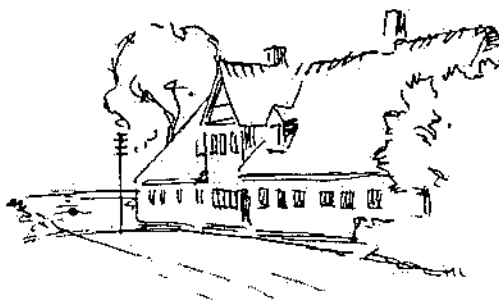
Da gøglervognen kom

Den femtende februar 1950 kom »Gøglervognen til Roskilde«, og Roskilde kom samtidig til København, for spøgen foregik i Karnappen, hvor Roskildenser-Samfundets medlemmer samledes til en munter underholdning og et ligeså vellykket bal.

Roskildenser-Samfundets aktører havde formummet sig i alle mulige forklædninger. Enhver rangklasse var repræsenteret fra den tandløse rengøringskone i Lilian Westers-Nielsens indtagende gengivelse til den frygtindgydende kinesiske general, der på Hans Rønøs pragtfuldt dekorerede fødder trampede ind i de tilstedeværende damers hjerter, fulgt af et hof af næsten skinbarlige kinesere, der allesammen kunne takke den eksporterede Jørgen Andersen-Rosendal for deres orientalske udseende. Hans søster Karen havde stået sådan på hovedet i hans kinesiske klædekiste, at hun var kommet op igen med en pragtfuld hovedbeklædning og mongolske ansigtstræk, der kun blev overgået af Palle Jacobsens frygtindgydende maske.

Skolens lærere kappedes om at levere den musikalske underholdning. Først spillede lektorerne Haahr og F. Jespersen dygtigt på deres violiner, derpå larmede lektor Sørensen og adjunkt Whitta Jørgensen i spidsen før et fantastisk sangkor løs på en sang af adjunkten, bistået af Poul Mortensen og Thorkild Budtz-Olsen. Hermod Andersen og brødrene Frøde Friberg Nielsen og Holger Werner Nielsen kastede sig med veløplagthed ud i både grand guignol- og rokokko-halløj, Kenneth Garner viste, at han er ligeså dygtigt til at spille klaver som til at svinge sin partnerske, Gertrud Madsen, på dansegulvet, og Eva Glahn fortabte sig med ynde i skoleminderne i aftenens nydelige skønsang. Et rosenflor af purunge piger, Beth Madsen, Annelise Pedersen, Else Rohde, Bodil Schrøder og Birgit Voigt satte yderligere kulør på billedet, og Troels Munk læste med professionel dygtighed om, hvorledes det forholder sig med at klappe hunde.

Ved mikrofonen regerede to af aftenens forfattere, instruktøren Holger Nielsen og Holger Rørdam, mens en tredje versemester, Robert Hansen, trak i snorene som regissør.

„Kildekalk“

Ved årsafslutningen på Roskilde Katedralskole tildeltes Roskildenser-Samfundets legat på 100 kroner *Kirsten Bergsrøm*, realklassen, Ahlefeldts legat — ligeledes på 100 kroner — gik til student *Erling Jørgensen*.

★

Den 1. april var der gymnastikkonkurrence for drenge på Roskilde Katedralskole, hvor Roskildenser-Samfundets sølvbægre tilfaldt *Max Vilby* (1. pr.), *Erling Nielsen* (2. pr.) og *Aage Schiøler* (3. pr.). Medlem af bestyrelsen, *Hans Rønø*, overrakte de stolte vindere præmierne. For pigernes vedkommende fik *Elise Poulsen*, 3. g, førstepræmie, mens *Marianne Sørensen*, 3. g, fik andenpræmie. *Grete Duegaard*, Realklassen, hjemførte sin classes bæger.

★

Som bekendt vedtog Roskildenser-Samfundet på generalforsamlingen i fjor at give 500 kroner som tilskud til en lejrskole for katedralskolens elever. I det forløbne år har to hold anden g'ere og to hold fra tredje mellem været oppe på Roskilde byfestkomité's smukke feriekoloni *Roars Gård* ved Vig Lyng. Ledere af lejrskolen var på skift lektorerne *Sørensen*, *Johannsen*, *Ethel Andersen* og *Kjær* og adjunkterne *Byberg Nielsen* og *Whitta-Jørgensen*.

★

Blandt årets 40 års jubilarer er Roskildenser-Samfundets formand, direktør *H. Sprechler*.

★

Seks af vore kammerater har giftet sig: *Jørgen Asger Jensen* (r. 42) har indgået ægteskab med *Jytte Nielsen* (st. 45), dyrlæge *Jørgen Musaeus* (st. 43) med *Bodil Hansen* (st. 43) og civilingeniør *Ib Hemmingsen* (st. 44) med *Grethe Pedersen* (r. 45).

★

Roskildenser-Samfundet har i det forløbne år mistet et medlem, som alle kendte og holdt af, konditor *Holger Schmidt* (st. 1907), der døde den 24. februar på Roskilde amts og bys sygehus. Både unge og gamle medlemmer husker *Holger Schmidt* fra møder og sammenkomster, en festlig og elegant taler og en god kammerat.

Den 15. marts fyldte landsretssagfører *Emil Fryd*, tidligere mangeårigt medlem af Roskildenser-Samfundets bestyrelse, 60 år.

★

Medlemmerne var den 18. marts budt til skolekomedie på skolen, hvor gymnasiets elever opførte Holbergs »Ulysses von Ithacia« i rektor Foghs og lektor Johannsens iscenesættelse. Stykket var blevet opført tre gange og havde gjort megen lykke. Alligevel måtte forestillingen for Roskildenser-Samfundets medlemmer aflyses på grund af manglende tilslutning.

★

Det kan allerede nu oplyses, at Københavnerfesten til næste forår vil finde sted lørdag den 5. marts. Bestyrelsen har reserveret Karnappen og beder medlemmerne reservere aftenen.

★

I henhold til vedtægterne skal medlemslisten udsendes hvert 5 år. Den udkom sidste gang i 1945 og vil derfor påny komme i år, som sædvanlig ordnet efter afgangsår, så man kan konstatere, hvor mange af de gamle kammerater der er medlemmer og træffe aftale med dem om at mødes ved festerne. Man kan også opdage, at der savnes nogle af de gamle kammerater i medlemslisten, men så gælder det naturligvis om at få dem med. Medlemslisten vil foreligge i løbet af efteråret og bliver tilsendt alle medlemmer.

★

Bestyrelsen har vedtaget fremtidig at udelade annoncer i »Roars Kilde«. De blev i sin tid indsat af økonomiske grunde, men vi sidder nu så godt i det, at vi finder det forsvarligt at standse annonceringen. Der er vist også almindelig enighed om, at de ikke pynter på bladet.

Roskildenser-Samfundet takker de kammerater, der ved at annoncere har ydet »Roars Kilde« en værdifuld støtte gennem ti år.

★

Roskildenser-Samfundets regnskab

1. aug. 1949 — 31. juli 1950

A: Kasseregnskab

Grundfonden:

Overført fra forrige år	kr. 1.000,00
Renter	» 41,31
	kr. 1.041,31
Renter overført til studie- og understøttelsesfonden	» 41,31
Beholdning pr. 31. juli 1950	<u>kr. 1.000,00</u>

Waldemar Oxholms legat:

Sparekassebeholdning pr. 31. juli 1950	kr. 75,68
Renter af obligationer	» 105,00
Renter af sparekassebeholdning	» 1,80
Beholdning pr. 31. juli 1950	<u>kr. 180,48</u>

Driftsfonden:

Overført fra forrige år	kr. 5.275,43
Indtægter i regnskabsåret:	
Medlemsbidrag (minima)	kr. 8.940,00
Restancer	» 84,00
Renter i giro og sparekasse	» 106,53
Indtægter ved annoncer i bladet	» 472,50
Ahlefeldts legat	» 500,00
	<u>» 10.103,03</u>
	<u>kr. 15.376,46</u>

Udgifter i regnskabsåret:

Generalforsamling og stiftelsesfest	kr. 1.577,05	
Skolekomedie	» 59,00	
Festen i København	» 539,03	
Roars Kilde no. 31	» 2.924,75	
Flidspræmier til to dimittender	» 200,00	
Gymnastikpræmier	» 146,50	
Administrationsomkostninger	» 775,54	
Blomster, gaver m. m.	» 225,00	
Overført til fonden vedr. skolens historie	» 1.000,00	» 7.446,87
Beholdning ved regnskabsårets slutning		kr. 7.929,59

Studie- og understøttelsesfonden:

Beholdning pr. 31. juli 1950		kr. 52.624,83
Bidrag fra kontingentbetalere	kr. 536,00	
Gave	» 100,00	
Renter af grundfonden	» 41,31	
Renter af obligationer	» 690,00	
Renter af bank- og sparekassebøger	» 193,42	
Renter af udlånte midler	» 549,42	» 2.110,15
		kr. 54.734,98
Kurstab på obligationer	kr. 545,00	
Udbetalt understøttelse	» 40,00	
Administrationsomkostninger	» 201,75	» 786,75
Beholdning ved regnskabsårets slutning		kr. 53.948,23

Fonden vedr. skolens historie:

Beholdning pr. 31. juli 1949	kr. 1.262,59
Renter	» 55,94
Overført fra driftsfonden	» 1.000,00
Beholdning pr. 31. juli 1950	kr. 2.318,53

B: Samlet kapitalformue

Grundfonden:

Sparekassebeholdning	kr. 1.000,00
----------------------------	--------------

Waldemar Oxholms legat:

Sparekassebeholdning	kr. 180,48	
Kr. 3.000 Ny jyske krf.obl., 9. S., 3½ %	» 2.550,00	» 2.730,48

Driftsfonden:

Beholdning i sparekasse, giro og kasse » 7.929,59

Studie- og understøttelsesfonden:

Kr. 2.000 4½ % Østift. Krf. 13 S.	kr. 1.975,00	
Kr. 7.000 4 % Østift. Krf. 16. S.	» 6.300,00	
Kr. 1.000 4 % Østift. Krf. 13. S.	» 935,00	
Kr. 7.000 4 % Ny jyske kbst. Krf. 9. S.	» 6.405,00	
Kassebeholdning	» 6.276,16	
Udestående lån	» 32.057,07	» 53.948,23
Fonden vedr. skolens historie		» 2.318,53
		Ialt kr. 67.926,83

Samtlige værdipapirer er optaget til den ult. juli noterede køberkurs.

Roskilde, den 16. september 1950.

A. WERNER

Kasserer

H. SPRECHLER

Formand

KNUD MICHELSEN

Næstformand

AAGE W. PETERSEN

Sekretær

HOLGER RØRDAM

A. MELBY

HANS RØNØ

HERBERT HANSEN

N. C. NEBELONG

LISE FLINDT-NIELSEN

HOLGER NIELSEN

Undertegnede har gennemgået grundfondens regnskab, Waldemar Oxholms legatregnskab og driftsfondens regnskab for året 1949—50 med tilhørende medlemskartotek og bilag og ikke fundet anledning til nogen bemærkning.

De anførte obligationer, indlånsmidler og kassebeholdningen er tilstede.

Endvidere indestår på særlig konto for det Raben Lewetzauske Fonds bidrag til fremstilling af et værk om Roskilde Katedralskoles historie kr. 2.318,53.

Fra Roskilde Sparekasse forelå attesteret regnskab og formueopgørelse for studie- og understøttelsesfonden.

Roskilde, den 3. oktober 1950.

POUL MORTENSEN

S. HOLME

<p>ESBEN JOHANNSEN Landsretssagfører Algade 1</p> <p>Roskilde Tlf. 13 og 400</p>	<p>B. SVARRE NIELSEN Landsretssagfører Skomagergade 8</p> <p>Roskilde Tlf. 752</p>
<p>CARL SKOU Landsretssagfører Hersegade 3</p> <p>Roskilde Tlf. 2300</p>	<p>SVEND T. BRUUN Landsretssagfører Kronprinsessegade 30</p> <p>København Tlf. C. 2561</p>
<p>CHR. HAUER Landsretssagfører Bredgade 45</p> <p>København Tlf. C. 4907. 4407. 12,806</p>	<p>HANS A. JACOBSEN Landsretssagfører (Johan H. Clausen & Hans A. Jacobsen)</p> <p>Næstved Tlf. 713</p>
<p>H. KLITAGER Landsretssagfører Hostrups Have 50</p> <p>København Tlf. Nora 9522</p>	<p>K. ØRUM JENSEN VIGGO KLEISBYS EFTF. Landsretssagfører Algade 65</p> <p>Aalborg Tlf. 4070 og 4090</p>

A	<p>EINAR KORNERUP MURER- & ENTREPRENØRFIRMA Jernbeton-Konstruktioner</p> <p>Einar Kornerup Murermester Povl Kornerup Civilingeniør</p> <p>Blankavej 10 København, Valby Telefoner: { C. 3573 *Va. 9200</p>	
----------	---	--

LAURITZ ANDERSEN & CO.

(OTTO LAGE & K. BIRKEDAL)

Olier og Fedt . Skibsudrustning . Tekn. Artikler

Cort Adalersgade 10

København K.

C. 1501 . 6435

„HOTEL PRINSEN“

Roskilde 10 & 811

TERPLET

METYLMETAKRYLATPLADER

EYV. TERP

KEMISK FABRIK

Himmelev, Roskilde

Tlf. 2939

Indbruds-Tyveriforsikringsselskabet

DANMARK

DANSK ASSURANCEFORRETNING

Direktor H. C. Andersen

RINGSTEDGADE 14

Tlf. Roskilde 149

A/S Kosangas

Hovedkontor Vesterbrogade 10, København V. - Tlf. Vester 7270
Aarhus - Køge - Middelfart - Nørresundby - Nykøbing F.

Spar tid og penge i husholdningen, —
vælg det rigtige flaskegasanlæg, —
den bedste gave til en husmoder på landet!

Forhandlere og depoter over hele landet. Ring eller skriv efter brochurer.

Knud Tholstrup

MAGLEKILDE

Maskinfabrik og Jernstøberi

Roskilde . Telefon 41

Centralvarme
Køleskabe
Støbegods
Jernkonstruktioner

VEJLE TEXTILFABRIK

C. Müller

VEJLE

AL FORSIKRING

ERIK CARSTENSEN

Algade 8 . Roskilde
Tlf. 1642

Statsanstalten for Livsforsikring
Det kgl. octr. alm. Brandassurance Compagni

Maskinfabriken

EXTRUSION

(ARNE L. GALATIUS)

STRENGPRESSET PLASTIC-PROFILER, RØR, STÆNGER, REMME

Landlystvej 40

København - Valby

Telefon Hvidovre *1140

*Roskilde
Kontantforretning's*
CARL ANDERSENS EFTF.

Rosma

C. CHRISTIANSEN

Roskilde Madrasfabrik — Rosma Metalsenge-
fabrik

Roskilde

Tlf. 742

ARNOLD BUSCK

International Boghandel
Papirhandel

Kjøbmagergade 49

Lige for Regensen
Telefon Central 2455

INDHOLD

Da begrebet pædagogik var nyt. Oberst Johnstad-Møller	1
Læreren har for en gangs skyld ordet. Knud Whitta Jørgensen	4
Oberstløjtnant Bang fyldte 80 den 15. juni. Oluf Poulsen	8
Skoledage i Roskilde for hundrede år siden	10
Lektor W. Schoustrup 90 Aar den 15. April 1950. J. M. Due Jensen	20
Årets jubilarer	23
Årets dimittender	28
Helt uden bagtænke	30
Sjøbergs boglegat uddelt for første gang	30
Post festum	32
Da gøglervognen kom	34
Kildekalk	35
Roskildenser-Samfundets regnskab	37

Udgivet af Roskildenser-Samfundet.

Redaktør: Lise Flindt-Nielsen,
Politiken, København V.

Ekspedition: Forlagsboghandler Arnold Busck,
Købmagergade 49, København K.

